

Παιδί με 2 Γονείς Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρεία

A Child Needs 2 Parents AMKE

www.achildneeds2parents.gr

ΑΦΜ : 997038180

ΔΟΥ : Νίκαιας

ΓΕΜΗ : 163404007000

Πειραιάς, 16/09/2026

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

Προς:

Τον Υπουργό Δικαιοσύνης, κ. Γεώργιο Φλωρίδη

Τον Υπουργό Επικρατείας, κ. Άκη Σκέρτσο

Τον Πρωθυπουργό και Πρόεδρο της Κυβέρνησης, κ. Κυριάκο Μητσοτάκη

Κοινοποίηση:

Στον Αντιπρόεδρο της Κυβέρνησης, κ. Κωστή Χατζηδάκη

Στον Υφυπουργό Δικαιοσύνης, κ. Ιωάννη Μπουγά

Στον Γενικό Γραμματέα Δικαιοσύνης, κ. Πελοπίδα Λάσκο

Εθνική Σχολή Δικαστικών Λειτουργιών (ΕΣΔΙ)

Ένωση Δικαστών και Εισαγγελέων

Συνήγορο του Παιδιού

Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (ΕΕΔΑ)

UNICEF Ελλάδα

Eurochild

FRA (European Union Agency for Fundamental Rights)

DG Justice της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

Θέμα: Αξιολόγηση της εφαρμογής του Ν.4800/2021 και πιλοτικό πρόγραμμα εξειδικευμένης οικογενειακής δικαιοσύνης.

Παιδί με 2 Γονείς Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρεία

A Child Needs 2 Parents AMKE

www.achildneeds2parents.gr

ΑΦΜ : 997038180

ΔΟΥ : Νίκαιας

ΓΕΜΗ : 163404007000

Εκτελεστική σύνοψη

Με το παρόν υπόμνημα ζητούμε τη συγκρότηση, με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, διεπιστημονικής ομάδας εργασίας για την αξιολόγηση της εφαρμογής του Ν.4800/2021 και τον σχεδιασμό πιλοτικού προγράμματος εξειδικευμένης οικογενειακής δικαιοσύνης.

Η ανάγκη αυτή προκύπτει πέντε έτη μετά την έναρξη εφαρμογής του Ν.4800/2021, καθώς εξακολουθούν να καταγράφονται ενδείξεις δυσλειτουργιών ως προς την ταχύτητα απονομής της δικαιοσύνης, την αποτελεσματική εφαρμογή των δικαστικών αποφάσεων, τη διαθεσιμότητα διεπιστημονικής υποστήριξης, την εξειδίκευση των εμπλεκόμενων λειτουργών και τη συστηματική συλλογή δεδομένων για την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων της μεταρρύθμισης.

Το υπόμνημα βασίζεται σε δύο συμπληρωματικές πηγές τεκμηρίωσης. Η πρώτη είναι η μεταπτυχιακή έρευνα της Βικτώριας Φριζή για τις ψυχολογικές και νομικές εμπειρίες χωρισμένων γονέων μετά τον Ν.4800/2021 (Τμήμα Ιατρικής, ΕΚΠΑ, Π.Μ.Σ. «Ψυχιατροδικαστική»). Η δεύτερη είναι η μεταπτυχιακή μελέτη του Θωμά-Χρήστου Ευσταθίου, η οποία αναλύει 431 δικαστικές αποφάσεις του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών πριν και μετά τη μεταρρύθμιση (Νομική Σχολή, ΕΚΠΑ, Π.Μ.Σ. «Αστικό Δίκαιο και Σύγχρονες Οικονομικές Συναλλαγές»). Οι δύο μελέτες εξετάζουν διαφορετικές όψεις της εφαρμογής του νόμου και, παρά τους μεθοδολογικούς περιορισμούς τους, αναδεικνύουν κοινά θεσμικά ζητήματα που χρήζουν περαιτέρω αξιολόγησης.

Η ΑΜΚΕ «Παιδί με 2 Γονείς», στο πλαίσιο της δράσης της για την προστασία του δικαιώματος του παιδιού στην οικογενειακή ζωή και την προαγωγή μιας φιλικής προς το παιδί δικαιοσύνης, προτείνει την εκπόνηση τεσσάρων βασικών παραδοτέων:

- πρότυπο λειτουργίας εξειδικευμένων οικογενειακών τμημάτων,
- εθνικό πρωτόκολλο οικογενειακής αξιολόγησης και ασφαλούς ακρόασης παιδιών,
- μηχανισμό παρακολούθησης της συμμόρφωσης προς δικαστικές αποφάσεις,
- σύστημα συλλογής και δημοσιοποίησης ανωνυμοποιημένων δεδομένων εφαρμογής του Ν.4800/2021.

Το παρόν υπόμνημα δεν ζητεί την άμεση θεσμοθέτηση των προτάσεων που παρουσιάζονται στα επόμενα κεφάλαια. Ζητεί ως πρώτο και μοναδικό άμεσο βήμα τη συγκρότηση διεπιστημονικής ομάδας εργασίας, η οποία θα αξιολογήσει συστηματικά την εφαρμογή του Ν.4800/2021 και θα εξετάσει, στη βάση επιστημονικών δεδομένων και διεθνών πρακτικών, τις κατάλληλες παρεμβάσεις για την ενίσχυση της οικογενειακής δικαιοσύνης. Οι προτάσεις του παρόντος υπομνήματος αποτελούν ενδεικτικά αντικείμενα μελέτης, πιθανά παραδοτέα ή κατευθύνσεις πιλοτικής εφαρμογής που θα αξιολογηθούν από την ομάδα εργασίας.

**Το κύριο σώμα του υπομνήματος παρουσιάζει συνοπτικά το πλαίσιο πολιτικής, ενώ η αναλυτική τεκμηρίωση παρατίθεται στα Παραρτήματα Α, Β και Γ.*

Παιδί με 2 Γονείς Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρεία

A Child Needs 2 Parents AMKE

www.achildneeds2parents.gr

ΑΦΜ : 997038180

ΔΟΥ : Νίκαιας

ΓΕΜΗ : 163404007000

Η ΠΡΟΤΑΣΗ ΕΝ ΣΥΝΤΟΜΙΑ

1. Τι ζητούμε από το Υπουργείο Δικαιοσύνης

Ζητούμε την έκδοση απόφασης του Υπουργού Δικαιοσύνης για τη συγκρότηση διεπιστημονικής ομάδας εργασίας. Αποστολή της θα είναι η αξιολόγηση της εφαρμογής του Ν.4800/2021 και ο σχεδιασμός πιλοτικού προγράμματος εξειδικευμένης οικογενειακής δικαιοσύνης. Η πρόταση δεν αποσκοπεί σε νέα συνολική νομοθετική μεταρρύθμιση, αλλά στη βελτίωση της αποτελεσματικότητας των υφιστάμενων θεσμών.

2. Ποιος πρέπει να ενεργήσει

Κύριος αρμόδιος φορέας είναι το Υπουργείο Δικαιοσύνης. Η ομάδα εργασίας προτείνεται να λειτουργήσει με τη συμμετοχή της Εθνικής Σχολής Δικαστικών Λειτουργών, των Υπουργείων Υγείας και Παιδείας, πανεπιστημιακών ιδρυμάτων, επιστημονικών και επαγγελματικών φορέων, του Συνηγόρου του Παιδιού και φορέων της κοινωνίας των πολιτών.

3. Ποια είναι τα παραδοτέα

Η προτεινόμενη ομάδα εργασίας καλείται να υποβάλει τέσσερα βασικά παραδοτέα:

- Πρότυπο λειτουργίας εξειδικευμένων οικογενειακών τμημάτων.
- Εθνικό πρωτόκολλο οικογενειακής αξιολόγησης και ασφαλούς ακρόασης παιδιών.
- Μηχανισμός παρακολούθησης της συμμόρφωσης προς δικαστικές αποφάσεις.
- Σύστημα συλλογής και δημοσιοποίησης ανωνυμοποιημένων δεδομένων εφαρμογής του Ν.4800/2021.

4. Ποια είναι η προτεινόμενη πρώτη ενέργεια

Η πρώτη και αναγκαία ενέργεια είναι η έκδοση υπουργικής απόφασης για τη συγκρότηση της ομάδας εργασίας. Η απόφαση πρέπει να ορίζει σαφή εντολή, σύνθεση, χρονοδιάγραμμα και προθεσμία υποβολής πορίσματος. Στη συνέχεια, η ομάδα θα εξειδικεύσει τον σχεδιασμό του πιλοτικού προγράμματος και τις απαιτούμενες θεσμικές, διοικητικές και οργανωτικές παρεμβάσεις.

Άμεσο ζητούμενο: Υπουργική απόφαση για τη συγκρότηση της ομάδας εργασίας.

Παιδί με 2 Γονείς Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρεία

A Child Needs 2 Parents AMKE

www.achildneeds2parents.gr

ΑΦΜ : 997038180

ΔΟΥ : Νίκαιας

ΓΕΜΗ : 163404007000

Υπόμνημα πολιτικής για την αξιολόγηση της εφαρμογής του Ν. 4800/2021

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Εκτελεστική σύνοψη.....	2
Η πρόταση σε μία σελίδα	3
Πίνακας περιεχομένων του κύριου αρχείου	4
Κεφάλαιο 1. Αντικείμενο και σκοπός του υπομνήματος	6
Κεφάλαιο 2. Τεκμηριωτική βάση και μεθοδολογία	7
2.1 Πηγές τεκμηρίωσης	7
2.2 Συμπληρωματικότητα των δύο μελετών	7
2.3 Μεθοδολογικοί περιορισμοί	7
2.4 Θεσμικό και κανονιστικό πλαίσιο.....	7
Κεφάλαιο 3. Κύρια ερευνητικά και νομολογιακά ευρήματα	8
3.1 Τα ευρήματα της μεταπτυχιακής μελέτης του ΕΚΠΑ (2025).....	8
3.2 Ευρήματα της ποιοτικής έρευνας	8
3.3 Συνδυαστική αποτίμηση των δύο μελετών.....	8
3.4 Η συμβολή της ΑΜΚΕ «Παιδί με 2 Γονείς»	9
Κεφάλαιο 4. Ενδείξεις προβλημάτων ως προς την εφαρμογή του Ν. 4800/2021	10
4.1 Καθυστέρηση στην εκδίκαση οικογενειακών διαφορών	10
4.2 Ανεπαρκής εκτέλεση δικαστικών αποφάσεων.....	10
4.3 Έλλειψη εξειδίκευσης των εμπλεκόμενων λειτουργιών	11
4.4 Υψηλό οικονομικό κόστος.....	11
4.5 Ανεπαρκής πρόσβαση σε υπηρεσίες παιδικής ψυχικής υγείας	11
4.6 Έλλειψη επίσημης ενημέρωσης	11
4.7 Απουσία συστηματικής καταγραφής και αξιολόγησης	11
Κεφάλαιο 5. Ενδεικτικές κατευθύνσεις προς εξέταση από την προτεινόμενη ομάδα εργασίας	11
5.1 Βασικές αρχές μιας αποτελεσματικής μεταρρύθμισης	11
5.2 Επιτάχυνση της οικογενειακής δικαιοσύνης	12
5.3 Ειδικά οικογενειακά δικαστήρια και κοινωνικές υπηρεσίες.....	12
5.4 Εκπαίδευση και διεπιστημονική εξειδίκευση.....	12
5.5 Εθνικό πρωτόκολλο οικογενειακής αξιολόγησης.....	13
5.6 Αποτελεσματική εκτέλεση των δικαστικών αποφάσεων	13
5.7 Πρόληψη συγκρούσεων και υποστήριξη της γονεϊκότητας	13
5.8 Ενίσχυση των υπηρεσιών παιδικής και οικογενειακής ψυχικής υγείας	13
5.9 Συστηματική συλλογή δεδομένων και αξιολόγηση του νόμου	14

Παιδί με 2 Γονείς Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρεία

A Child Needs 2 Parents AMKE

www.achildneeds2parents.gr

ΑΦΜ : 997038180

ΔΟΥ : Νίκαιας

ΓΕΜΗ : 163404007000

5.10 Ενημέρωση και κοινωνική ευαισθητοποίηση	14
Κεφάλαιο 6. Ενδεικτικός οδικός χάρτης και προτεραιότητες εφαρμογής	14
Κεφάλαιο 7. Συμπεράσματα και αίτημα θεσμικής παρέμβασης	16
Βιβλιογραφία και πηγές	19
Παράρτημα Α. Ενδεικτικές θεσμικές παρεμβάσεις της AMKE «Παιδί με 2 Γονείς»	23
Α.1 Αντικείμενο και σκοπός	24
Α.2 Συγκεντρωτικός πίνακας θεσμικών παρεμβάσεων	24
Α.3 Συγκεντρωτική αποτίμηση	26
Παράρτημα Β. Συνοπτική παρουσίαση της μεταπτυχιακής μελέτης Ευσταθίου	27
Β.1 Ταυτότητα και αντικείμενο της μελέτης	27
Β.2 Μεθοδολογία	27
Β.3 Συγκεντρωτικά ευρήματα	27
Β.4 Κατανομή της αποκλειστικής επιμέλειας	28
Β.5 Κύρια συμπεράσματα	28
Β.6 Μεθοδολογικοί περιορισμοί και αξία για το υπόμνημα	28
Παράρτημα Γ. Συνοπτική παρουσίαση της έρευνας Βικτώριας Φριζή	29
Γ.1 Ταυτότητα και σκοπός της έρευνας	29
Γ.2 Μεθοδολογία και σύνθεση του δείγματος	29
Γ.3 Συγκριτική παρουσίαση των εμπειριών	30
Γ.4 Κοινές διαπιστώσεις και κατευθύνσεις πολιτικής	30
Γ.5 Κρίσιμη επιστημονική και θεσμική διάκριση	31
Γ.6 Μεθοδολογικοί περιορισμοί	31
Γ.7 Αξία για τη δημόσια πολιτική	32

Παιδί με 2 Γονείς Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρεία

A Child Needs 2 Parents AMKE

www.achildneeds2parents.gr

ΑΦΜ : 997038180

ΔΟΥ : Νίκαιας

ΓΕΜΗ : 163404007000

Κεφάλαιο 1. Αντικείμενο και σκοπός του υπομνήματος

Ο Ν.4800/2021 επέφερε σημαντικές μεταβολές στο ελληνικό οικογενειακό δίκαιο, ιδίως ως προς την άσκηση της γονικής μέριμνας μετά τον χωρισμό, τη συμμετοχή των δύο γονέων στη ζωή του παιδιού, την επικοινωνία και την εξειδίκευση του βέλτιστου συμφέροντος του τέκνου. Οι μεταβολές αφορούν ιδίως τις ακόλουθες διατάξεις:

- ΑΚ 1510 για τη γονική μέριμνα,
- ΑΚ 1511 για το βέλτιστο συμφέρον και τη γνώμη του τέκνου,
- ΑΚ 1512 για τη διαφωνία στην άσκηση της γονικής μέριμνας,
- ΑΚ 1513 για την άσκηση της γονικής μέριμνας μετά τον χωρισμό,
- ΑΚ 1514 για την παρέκκλιση από την κοινή άσκηση,
- ΑΚ 1519 για τις σημαντικές αποφάσεις,
- ΑΚ 1520 για την προσωπική επικοινωνία,
- ΑΚ 1532 για τις συνέπειες κακής άσκησης της γονικής μέριμνας.

Ωστόσο, τα ευρήματα των μεταπτυχιακών ερευνών (α) του ΕΚΠΑ με τίτλο «[Ψυχολογικές και Νομικές Εμπειρίες Αποξενωμένων και Μη Αποξενωμένων Χωρισμένων Γονέων από τη δική τους οπτική γωνία στην Ελλάδα μετά το Ν.4800/2021](#)» και (β) «[Η νομολογία μετά τον Ν.4800/2021 αναφορικά με τη συνεπιμέλεια των ανήλικων τέκνων](#)» καταδεικνύουν ότι εξακολουθεί να υπάρχει σημαντική απόσταση μεταξύ των αρχών του νόμου και της πρακτικής εφαρμογής τους.

Σκοπός του παρόντος είναι να παρουσιάσει τα βασικά προβλήματα εφαρμογής του Ν.4800/2021, να αποτυπώσει τις προτάσεις που αναδύονται από τις διαθέσιμες έρευνες και να εισηγηθεί ένα συνεκτικό πλαίσιο θεσμικών, δικαστικών, διοικητικών και υποστηρικτικών παρεμβάσεων. Απώτερος στόχος είναι η αποτελεσματικότερη προστασία του παιδιού και της οικογενειακής του ζωής.

Η τεκμηριωτική βάση του παρόντος υπομνήματος είναι διττή. Αφενός αξιοποιείται ποιοτική έρευνα για τις ψυχολογικές και νομικές εμπειρίες αποξενωμένων και μη αποξενωμένων χωρισμένων γονέων μετά τον Ν.4800/2021. Αφετέρου αξιοποιείται η μεταπτυχιακή μελέτη του Θωμά-Χρήστου Ευσταθίου για τη νομολογία του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών πριν και μετά τη μεταρρύθμιση. Οι δύο μελέτες δεν είναι μεταξύ τους υποκατάστατες: η πρώτη αποτυπώνει βιωμένες εμπειρίες, ενώ η δεύτερη καταγράφει νομολογιακά αποτελέσματα.

Κεντρικό αίτημα του υπομνήματος είναι η συγκρότηση, με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, διεπιστημονικής ομάδας εργασίας για την κατάρτιση και εποπτεία ενός πιλοτικού προγράμματος οικογενειακής δικαιοσύνης.

Το πιλοτικό πρόγραμμα προτείνεται να περιλαμβάνει τέσσερα παραδοτέα:

1. πρότυπο λειτουργίας εξειδικευμένων οικογενειακών τμημάτων,
2. εθνικό διεπιστημονικό πρωτόκολλο οικογενειακής αξιολόγησης,

Παιδί με 2 Γονείς Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρεία

A Child Needs 2 Parents AMKE

www.achildneeds2parents.gr

ΑΦΜ : 997038180

ΔΟΥ : Νίκαιας

ΓΕΜΗ : 163404007000

3. μηχανισμό παρακολούθησης της έγκαιρης εφαρμογής των αποφάσεων,
4. πλαίσιο συλλογής και δημοσιοποίησης ανωνυμοποιημένων δικαστικών δεδομένων.

Διευκρινίζεται ότι το παρόν υπόμνημα δεν προτείνει την άμεση εφαρμογή των ανωτέρω παρεμβάσεων. Η εξειδίκευση, η σκοπιμότητα, η αναλογικότητα και ο τρόπος υλοποίησής τους αποτελούν αντικείμενο της προτεινόμενης ομάδας εργασίας. Τα παραδοτέα περιγράφονται ως πεδία μελέτης και σχεδιασμού στο πλαίσιο μιας οργανωμένης διαδικασίας αξιολόγησης της εφαρμογής του Ν.4800/2021.

Κεφάλαιο 2. Τεκμηριωτική βάση και μεθοδολογία

2.1 Πηγές τεκμηρίωσης - Το παρόν υπόμνημα βασίζεται σε δύο διακριτές αλλά συμπληρωματικές πηγές τεκμηρίωσης. Η πρώτη είναι η μεταπτυχιακή έρευνα της Βικτώριας Φριζή με τίτλο «Ψυχολογικές και Νομικές Εμπειρίες Αποξενωμένων και Μη Αποξενωμένων Χωρισμένων Γονέων από τη δική τους οπτική γωνία στην Ελλάδα μετά τον Ν.4800/2021», η οποία αποτυπώνει βιωμένες εμπειρίες χωρισμένων γονέων αναφορικά με τη σχέση τους με τα παιδιά, τη δικαστική διαδικασία, την εφαρμογή των δικαστικών αποφάσεων και την πρόσβασή τους σε υποστηρικτικές υπηρεσίες.

Η δεύτερη είναι η μεταπτυχιακή μελέτη του Θωμά-Χρήστου Ευσταθίου με τίτλο «Η νομολογία μετά τον Ν.4800/2021 αναφορικά με τη συνεπιμέλεια των ανήλικων τέκνων», η οποία εξετάζει 431 αποφάσεις του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών των ετών 2019, 2020, 2022 και 2023 και καταγράφει τις τάσεις που εμφανίζονται στη δικαστηριακή πρακτική πριν και μετά τη μεταρρύθμιση του Ν.4800/2021.

2.2 Συμπληρωματικότητα των δύο μελετών - Οι δύο μελέτες εξετάζουν διαφορετικές όψεις του ίδιου θεσμικού ζητήματος. Η ποιοτική έρευνα αποτυπώνει εμπειρίες γονέων που βίωσαν τον τρόπο λειτουργίας των θεσμών. Η νομολογιακή μελέτη αποτυπώνει τάσεις που εμφανίζονται στα αποτελέσματα της δικαστηριακής πρακτικής. Η συνδυαστική αξιοποίησή τους επιτρέπει την ανάδειξη θεσμικών ζητημάτων που δεν μπορούν να αποτυπωθούν επαρκώς από μία μόνο μεθοδολογική προσέγγιση.

2.3 Μεθοδολογικοί περιορισμοί - Καμία από τις δύο μελέτες δεν επιτρέπει από μόνη της πλήρη και οριστική αξιολόγηση της εφαρμογής του Ν.4800/2021 σε πανελλαδικό επίπεδο. Τα ευρήματα αξιοποιούνται ως τεκμηριωμένες ενδείξεις που καθιστούν αναγκαία τη συστηματική συλλογή επίσημων δεδομένων και τη θεσμική αξιολόγηση της δημόσιας πολιτικής στον τομέα της οικογενειακής δικαιοσύνης.

2.4 Θεσμικό και κανονιστικό πλαίσιο – Η ανάγκη αξιολόγησης της εφαρμογής του οικογενειακού δικαίου δεν προκύπτει μόνο από τα διαθέσιμα ερευνητικά δεδομένα αλλά και από τις διεθνείς υποχρεώσεις της χώρας. Η Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Παιδιού, το άρθρο 8 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, οι Κατευθυντήριες Γραμμές του

Παιδί με 2 Γονείς Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρεία

A Child Needs 2 Parents AMKE

www.achildneeds2parents.gr

ΑΦΜ : 997038180

ΔΟΥ : Νίκαιας

ΓΕΜΗ : 163404007000

Συμβουλίου της Ευρώπης για μια φιλική προς το παιδί δικαιοσύνη και η Σύσταση CM/Rec(2025)4 αναγνωρίζουν τη σημασία:

- της έγκαιρης δικαστικής προστασίας,
- της αποτελεσματικής εφαρμογής των αποφάσεων,
- της συμμετοχής του παιδιού στις διαδικασίες που το αφορούν,
- της διεπιστημονικής προσέγγισης,
- της διαρκούς αξιολόγησης των δημόσιων πολιτικών που επηρεάζουν τα παιδιά και τις οικογένειες.

Παράλληλα, ο Ν. 2447/1996 είχε ήδη προβλέψει τη λειτουργία ειδικών οικογενειακών τμημάτων και κοινωνικών υπηρεσιών στα δικαστήρια, πρόβλεψη η οποία δεν υλοποιήθηκε στην έκταση που είχε αρχικά σχεδιαστεί.

Κεφάλαιο 3. Κύρια ερευνητικά και νομολογιακά ευρήματα

3.1 Τα ευρήματα της μεταπτυχιακής μελέτης του ΕΚΠΑ (2025) - Ιδιαίτερη σημασία έχει η [μεταπτυχιακή εργασία του Θωμά-Χρήστου Ευσταθίου](#) με τίτλο «Η νομολογία μετά τον Ν.4800/2021 αναφορικά με τη συνεπιμέλεια των ανήλικων τέκνων, η οποία αναλύει 431 αποφάσεις του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών πριν και μετά την εφαρμογή του Ν.4800/2021» (Παράρτημα Β). Τα βασικά συμπεράσματα της έρευνας είναι ότι η αποκλειστική επιμέλεια εξακολουθεί να αποτελεί την κυρίαρχη δικαστική λύση, η συνεπιμέλεια εμφανίζει αύξηση μετά τον Ν.4800/2021 αλλά παραμένει μειοψηφική, με τη μητέρα να εξακολουθεί να αποτελεί τον βασικό αποδέκτη της αποκλειστικής επιμέλειας.

3.2 Ευρήματα της ποιοτικής έρευνας - Η ποιοτική έρευνα της Βικτώριας Φριζή καταγράφει τις εμπειρίες είκοσι χωρισμένων γονέων αναφορικά με τη σχέση τους με τα παιδιά, τη λειτουργία του δικαστικού συστήματος και την εφαρμογή του Ν.4800/2021. Τα ευρήματα δεν είναι στατιστικά γενικεύσιμα, μπορούν όμως να αναδείξουν ζητήματα που χρήζουν περαιτέρω θεσμικής και επιστημονικής διερεύνησης.

Οι συμμετέχοντες που είχαν εμπειρία σοβαρής διατάραξης της σχέσης με τα παιδιά ανέφεραν συχνότερα μακροχρόνιες δικαστικές εκκρεμότητες, υψηλό οικονομικό κόστος, δυσχέρειες εκτέλεσης δικαστικών αποφάσεων και περιορισμένη εμπιστοσύνη προς τους θεσμούς. Παράλληλα, κοινό εύρημα και των δύο ομάδων αποτέλεσε η ανάγκη βελτίωσης της ενημέρωσης των γονέων, ενίσχυσης των υπηρεσιών ψυχικής υγείας και εξειδίκευσης των επαγγελματιών που εμπλέκονται στις οικογενειακές διαφορές.

3.3 Συνδυαστική αποτίμηση των δύο μελετών - Παρότι οι δύο μελέτες αξιοποιούν διαφορετικές μεθοδολογικές προσεγγίσεις και εξετάζουν διαφορετικές πτυχές της εφαρμογής του Ν.4800/2021,

Παιδί με 2 Γονείς Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρεία

A Child Needs 2 Parents AMKE

www.achildneeds2parents.gr

ΑΦΜ : 997038180

ΔΟΥ : Νίκαιας

ΓΕΜΗ : 163404007000

τα ευρήματά τους παρουσιάζουν σημαντικά σημεία σύγκλισης. Η ποιοτική έρευνα αποτυπώνει τις βιωμένες εμπειρίες χωρισμένων γονέων, ενώ η νομολογιακή μελέτη καταγράφει τις τάσεις που διαμορφώνονται στη δικαστηριακή πρακτική. Η συνδυαστική τους εξέταση επιτρέπει την ανάδειξη ευρύτερων θεσμικών ζητημάτων που δεν περιορίζονται σε μεμονωμένες υποθέσεις.

Πρώτον, και οι δύο μελέτες αναδεικνύουν την ανάγκη συστηματικής αξιολόγησης της εφαρμογής του Ν.4800/2021. Η απουσία επίσημων, συγκεντρωτικών και δημοσίως διαθέσιμων δεδομένων καθιστά δύσκολη την αποτίμηση των πραγματικών αποτελεσμάτων της μεταρρύθμισης και τον εντοπισμό των σημείων που απαιτούν βελτίωση.

Δεύτερον, τα ευρήματα συγκλίνουν στη σημασία του χρόνου ως κρίσιμου παράγοντα στις οικογενειακές υποθέσεις. Οι γονείς που συμμετείχαν στην ποιοτική έρευνα περιγράφουν τις καθυστερήσεις ως παράγοντα που επιβαρύνει τη σχέση παιδιού και γονέα, ενώ η ανάγκη ταχείας και αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας αναδεικνύεται και από τη διεθνή νομολογία και τις σχετικές ευρωπαϊκές κατευθύνσεις που εξετάζονται στο παρόν υπόμνημα.

Τρίτον, οι δύο μελέτες υποδεικνύουν ότι η νομοθετική μεταρρύθμιση από μόνη της δεν αρκεί για να μεταβάλει πλήρως την πρακτική εφαρμογή του οικογενειακού δικαίου. Η νομολογιακή έρευνα καταγράφει αύξηση των μορφών συνεπιμέλειας μετά τον Ν.4800/2021, χωρίς όμως πλήρη ανατροπή των προγενέστερων προτύπων δικαστικής ρύθμισης, ενώ η ποιοτική έρευνα αναδεικνύει ότι οι συμμετέχοντες συνδέουν τις δυσκολίες εφαρμογής κυρίως με θεσμικά και λειτουργικά προβλήματα και όχι αποκλειστικά με το περιεχόμενο του νόμου.

Τέταρτον, κοινό συμπέρασμα αποτελεί η ανάγκη ενίσχυσης της διεπιστημονικής προσέγγισης στις οικογενειακές διαφορές. Η έλλειψη ενιαίων κριτηρίων αξιολόγησης, επαρκούς εξειδίκευσης και συντονισμένης συνεργασίας μεταξύ δικαστικών λειτουργιών, κοινωνικών λειτουργών και επαγγελματιών ψυχικής υγείας αναδεικνύεται ως διαρθρωτική αδυναμία του συστήματος. Η αντιμετώπιση αυτής της αδυναμίας προϋποθέτει κοινά πρωτόκολλα, συστηματική επιμόρφωση και θεσμική συνεργασία μεταξύ των εμπλεκόμενων φορέων.

Συνεπώς, παρά τους μεθοδολογικούς περιορισμούς που ρητά αναγνωρίζονται και στις δύο μελέτες, τα διαθέσιμα ερευνητικά δεδομένα συγκλίνουν στην ανάγκη ενός οργανωμένου μηχανισμού παρακολούθησης και αξιολόγησης της εφαρμογής του Ν.4800/2021, με έμφαση στην ταχύτητα απονομής της δικαιοσύνης, στην αποτελεσματική εφαρμογή των αποφάσεων, στη διεπιστημονική αξιολόγηση και στη συστηματική συλλογή αξιόπιστων δεδομένων. Τα ζητήματα αυτά συνιστούν τον πυρήνα των προτάσεων που αναπτύσσονται στα επόμενα κεφάλαια του παρόντος υπομνήματος.

3.4 Η συμβολή της AMKE «Παιδί με 2 Γονείς» - Η AMKE «Παιδί με 2 Γονείς» δραστηριοποιείται συστηματικά στην προστασία των δικαιωμάτων του παιδιού στην οικογενειακή ζωή, στην προαγωγή της κοινής γονικής ευθύνης μετά τον χωρισμό των γονέων, στην πρόληψη της γονικής αποξένωσης και στη θεσμοθέτηση οικογενειακών δικαστηρίων.

Παιδί με 2 Γονείς Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρεία

A Child Needs 2 Parents AMKE

www.achildneeds2parents.gr

ΑΦΜ : 997038180

ΔΟΥ : Νίκαιας

ΓΕΜΗ : 163404007000

Κατά τα έτη 2025-2026 υπέβαλε σειρά θεσμικών παρεμβάσεων προς το Υπουργείο Δικαιοσύνης, την Ένωση Δικαστών και Εισαγγελέων, την Προεδρία της Κυβέρνησης, τον Συνήγορο του Παιδιού, την Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου.

Οι παρεμβάσεις αυτές αναδεικνύουν σταθερά τέσσερις βασικούς άξονες, όπως παρουσιάζονται στο Παράρτημα Α:

- ουσιαστική εφαρμογή του Ν.4800/2021,
- ενίσχυση της κοινής γονικής μέριμνας στην πράξη,
- δημιουργία οικογενειακών δικαστηρίων,
- συστηματική συλλογή και δημοσιοποίηση δικαστικών στατιστικών στοιχείων.

Στη θεσμική αυτή διαδρομή εντάσσονται και τέσσερις συμπληρωματικές παρεμβάσεις του Ιουνίου και Ιουλίου 2026, οι οποίες διευρύνουν την τεκμηρίωση του παρόντος υπομνήματος: η ανάδειξη της ασυμμετρίας μεταξύ οικογενειακού και εργασιακού/διοικητικού δικαίου ως προς τις άδειες γονέων, η καταγραφή αποκλίσεων της διοικητικής πρακτικής και των ψηφιακών συστημάτων από την κοινή γονική μέριμνα, η διεκδίκηση ουσιαστικών δικαστικών στατιστικών μετά την κοινοβουλευτική ερώτηση 5952/08.06.2026 και η ανάδειξη του ελλείμματος λογοδοσίας στις οικογενειακές διαδικασίες υπό το πρίσμα της φιλικής προς το παιδί δικαιοσύνης. Οι δράσεις αυτές παρουσιάζονται αναλυτικά στο Παράρτημα Α και συνδέονται άμεσα με τις προτάσεις των ενοτήτων 5.9 και 5.10.

Κεφάλαιο 4. Ενδείξεις προβλημάτων ως προς την εφαρμογή του Ν.4800/2021

Οι ακόλουθες παρατηρήσεις δεν συνιστούν πλήρη ή στατιστικά αντιπροσωπευτική αξιολόγηση της εφαρμογής του Ν.4800/2021 σε εθνικό επίπεδο. Αποτυπώνουν ευρήματα που προκύπτουν από τις δύο εξεταζόμενες μελέτες και συνιστούν τεκμηριωμένες ενδείξεις προς περαιτέρω διερεύνηση μέσω συστηματικής συλλογής επίσημων δεδομένων και ευρύτερης επιστημονικής αξιολόγησης.

4.1 Καθυστέρηση στην εκδίκαση οικογενειακών διαφορών - Οι αποξενωμένοι γονείς που συμμετείχαν στην έρευνα αναφέρουν μακροχρόνιες δικαστικές εκκρεμότητες, συνεχείς αναβολές και καθυστερήσεις στην έκδοση αποφάσεων. Η πάροδος του χρόνου περιγράφεται ως ιδιαίτερα επιβαρυντική, επειδή μπορεί να εδραιώσει τη διακοπή της σχέσης του παιδιού με τον έναν γονέα και να καταστήσει δυσκολότερη τη μελλοντική αποκατάστασή της.

4.2 Ανεπαρκής εκτέλεση δικαστικών αποφάσεων - Σύμφωνα με τις μαρτυρίες της έρευνας, ακόμη και όταν εκδίδονται αποφάσεις που ρυθμίζουν την επικοινωνία ή την άσκηση της γονικής μέριμνας, η εφαρμογή τους δεν είναι πάντοτε άμεση ή αποτελεσματική. Οι γονείς περιγράφουν περιπτώσεις κατά τις οποίες η παραβίαση των αποφάσεων δεν αντιμετωπίστηκε εγκαίρως, με αποτέλεσμα να συνεχίζεται ο αποκλεισμός τους από τη ζωή του παιδιού.

Παιδί με 2 Γονείς Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρεία

A Child Needs 2 Parents AMKE

www.achildneeds2parents.gr

ΑΦΜ : 997038180

ΔΟΥ : Νίκαιας

ΓΕΜΗ : 163404007000

4.3 Έλλειψη εξειδίκευσης των εμπλεκόμενων λειτουργιών - Οι συμμετέχοντες αναφέρουν περιορισμένη γνώση ή ανεπαρκή κατανόηση των σύνθετων οικογενειακών δυναμικών από δικαστικούς λειτουργούς, κοινωνικούς λειτουργούς και επαγγελματίες ψυχικής υγείας. Η έλλειψη κοινών μεθόδων αξιολόγησης θεωρείται ότι οδηγεί σε διαφορετικές ή αντιφατικές προσεγγίσεις ανάλογα με τον λειτουργό ή την υπηρεσία που χειρίζεται την υπόθεση.

4.4 Υψηλό οικονομικό κόστος - Οι πολυετείς δικαστικές διαδικασίες, οι δικηγορικές αμοιβές, οι πραγματογνωμοσύνες και η αναζήτηση ιδιωτικής ψυχολογικής υποστήριξης περιγράφονται ως ιδιαίτερα κοστοβόρες. Το οικονομικό κόστος μπορεί να περιορίσει τη δυνατότητα ενός γονέα να συνεχίσει να διεκδικεί την εφαρμογή μιας απόφασης ή την αποκατάσταση της σχέσης με το παιδί.

4.5 Ανεπαρκής πρόσβαση σε υπηρεσίες παιδικής ψυχικής υγείας - Η έρευνα καταγράφει δυσκολίες στην εξεύρεση διαθέσιμων και κατάλληλα εξειδικευμένων επαγγελματιών ψυχικής υγείας, μεγάλες αναμονές και σημαντική οικονομική επιβάρυνση. Παράλληλα, ορισμένοι συμμετέχοντες αναφέρουν ότι οι επαγγελματίες στους οποίους απευθύνθηκαν δεν διέθεταν επαρκή εξειδίκευση στη διαχείριση συγκρουσιακών χωρισμών και περιστατικών πιθανής γονικής αποξένωσης.

4.6 Έλλειψη επίσημης ενημέρωσης - Η πλειονότητα των συμμετεχόντων δεν γνώριζε τον όρο «γονική αποξένωση» πριν βιώσει τις σχετικές συμπεριφορές. Η ενημέρωσή τους προήλθε κυρίως από το διαδίκτυο, τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και ομάδες γονέων και όχι από επίσημους θεσμούς, νομικούς ή υπηρεσίες οικογενειακής υποστήριξης.

4.7 Απουσία συστηματικής καταγραφής και αξιολόγησης - Η εργασία επισημαίνει την έλλειψη ολοκληρωμένων επίσημων δεδομένων για την έκταση της γονικής αποξένωσης στην Ελλάδα, την παραβίαση αποφάσεων επικοινωνίας, τις ρυθμίσεις γονικής μέριμνας μετά τον χωρισμό και τα αποτελέσματα της εφαρμογής του Ν.4800/2021.

Κεφάλαιο 5. Ενδεικτικές κατευθύνσεις προς εξέταση από την προτεινόμενη ομάδα εργασίας

5.1 Βασικές αρχές μιας αποτελεσματικής μεταρρύθμισης - Η βελτίωση της εφαρμογής του Ν.4800/2021 δεν προϋποθέτει κατ' ανάγκη νέα νομοθετική μεταρρύθμιση, αλλά τη δημιουργία μηχανισμών που θα διασφαλίζουν την έγκαιρη, συνεπή και επιστημονικά τεκμηριωμένη εφαρμογή του. Ο σχεδιασμός της δημόσιας πολιτικής οφείλει να στηρίζεται σε πέντε θεμελιώδεις αρχές:

1. το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού,
2. την έγκαιρη δικαστική παρέμβαση,
3. τη διεπιστημονική αξιολόγηση,
4. την αναλογικότητα των μέτρων,

Παιδί με 2 Γονείς Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρεία

A Child Needs 2 Parents AMKE

www.achildneeds2parents.gr

ΑΦΜ : 997038180

ΔΟΥ : Νίκαιας

ΓΕΜΗ : 163404007000

5. την ασφαλή διάκριση μεταξύ πραγματικών κινδύνων για το παιδί και αδικαιολόγητης διατάραξης της σχέσης του με γονέα.

Η προστασία της οικογενειακής ζωής προϋποθέτει αφενός την άμεση αντιμετώπιση πραγματικών περιστατικών κακοποίησης ή βίας και αφετέρου την έγκαιρη αποκατάσταση περιπτώσεων σοβαρής διακοπής της σχέσης παιδιού και γονέα, όπου αυτή δεν δικαιολογείται από λόγους ασφάλειας.

5.2 Επιτάχυνση της οικογενειακής δικαιοσύνης - Τα ερευνητικά ευρήματα αναδεικνύουν ότι ο χρόνος αποτελεί κρίσιμο παράγοντα στις οικογενειακές υποθέσεις. Οι καθυστερήσεις στην εκδίκαση, στην έκδοση αποφάσεων ή στην αποκατάσταση της επικοινωνίας μπορούν να παγιώσουν οικογενειακές καταστάσεις οι οποίες στη συνέχεια είναι ιδιαίτερα δύσκολο να αναστραφούν. Για τον λόγο αυτό προτείνεται:

- κατά προτεραιότητα εκδίκαση υποθέσεων σοβαρής παρεμπόδισης επικοινωνίας,
- σύντομα χρονικά όρια για κοινωνικές εκθέσεις και πραγματογνωμοσύνες,
- ταχεία έκδοση προσωρινών ρυθμίσεων,
- δυνατότητα ταχείας επανεξέτασης σε περιπτώσεις συστηματικής μη συμμόρφωσης,
- συστηματική παρακολούθηση των επειγουσών οικογενειακών υποθέσεων.

5.3 Ειδικά οικογενειακά δικαστήρια και κοινωνικές υπηρεσίες - Η διαχείριση σύνθετων οικογενειακών διαφορών απαιτεί συνδυασμό νομικής, ψυχολογικής και κοινωνικής γνώσης. Η απλή εφαρμογή γενικών δικονομικών διαδικασιών δεν επαρκεί για υποθέσεις που επηρεάζουν άμεσα την ανάπτυξη και την ψυχική υγεία των παιδιών. Προτείνεται η σταδιακή λειτουργία εξειδικευμένων οικογενειακών τμημάτων στα μεγάλα πρωτοδικεία της χώρας, στελεχωμένων με δικαστές κατάλληλα επιμορφωμένους στο οικογενειακό δίκαιο και υποστηριζόμενων από διεπιστημονικές ομάδες κοινωνικών λειτουργών, ψυχολόγων και παιδοψυχιάτρων. Η προσέγγιση αυτή βρίσκεται σε συνέχεια της ήδη υφιστάμενης αλλά μη ενεργοποιημένης πρόβλεψης του Ν. 2447/1996 για Ειδικά Οικογενειακά Δικαστήρια και κοινωνικές υπηρεσίες στα δικαστήρια.

Η προτεινόμενη μεταρρύθμιση μπορεί να υλοποιηθεί αρχικά σε πιλοτική βάση σε μεγάλα πρωτοδικεία της χώρας με σημαντικό αριθμό οικογενειακών διαφορών, ώστε να αξιολογηθεί η αποτελεσματικότητα των νέων δομών πριν από τυχόν πανελλαδική επέκτασή τους. Η επιλογή των πιλοτικών δικαστηρίων, το οργανωτικό μοντέλο, οι δείκτες αξιολόγησης και το πλαίσιο προστασίας προσωπικών δεδομένων μπορούν να καθοριστούν από τη διεπιστημονική ομάδα εργασίας που προτείνεται στο παρόν υπόμνημα.

5.4 Εκπαίδευση και διεπιστημονική εξειδίκευση - Η αποτελεσματική εφαρμογή του οικογενειακού δικαίου εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την κατάρτιση των επαγγελματιών που εμπλέκονται στις σχετικές διαδικασίες. Προτείνεται η ανάπτυξη πιστοποιημένων προγραμμάτων επιμόρφωσης για δικαστές, εισαγγελείς, δικηγόρους οικογενειακού δικαίου, κοινωνικούς λειτουργούς, ψυχολόγους, παιδοψυχιάτρους και λοιπούς επαγγελματίες ψυχικής υγείας. Η επιμόρφωση πρέπει να βασίζεται σε

Παιδί με 2 Γονείς Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρεία

A Child Needs 2 Parents AMKE

www.achildneeds2parents.gr

ΑΦΜ : 997038180

ΔΟΥ : Νίκαιας

ΓΕΜΗ : 163404007000

κοινή επιστημονική ορολογία και σε ενιαίες αρχές αξιολόγησης, ώστε να επιτυγχάνεται μεγαλύτερη συνέπεια μεταξύ των διαφορετικών επαγγελματικών ομάδων.

5.5 Εθνικό πρωτόκολλο οικογενειακής αξιολόγησης - Η έλλειψη ενιαίων μεθοδολογικών κανόνων δημιουργεί αποκλίσεις στην αξιολόγηση οικογενειακών υποθέσεων και αυξάνει τον κίνδυνο αντιφατικών προσεγγίσεων. Προτείνεται η κατάρτιση εθνικού διεπιστημονικού πρωτοκόλλου αξιολόγησης, το οποίο θα προβλέπει:

- συνεκτίμηση πολλαπλών πηγών πληροφόρησης,
- ασφαλή ακρόαση του παιδιού,
- διερεύνηση πραγματικών κινδύνων για το παιδί,
- αποφυγή αυτοματοποιημένων συμπερασμάτων,
- τεκμηριωμένη διάκριση μεταξύ αδικαιολόγητης απομάκρυνσης και δικαιολογημένης προστατευτικής αντίδρασης.

5.6 Αποτελεσματική εκτέλεση των δικαστικών αποφάσεων - Η δικαστική προστασία χάνει την αποτελεσματικότητά της όταν οι αποφάσεις δεν εφαρμόζονται στην πράξη. Τα ποιοτικά δεδομένα της έρευνας αναδεικνύουν ότι η δυσχέρεια εκτέλεσης αποτελεί ένα από τα συχνότερα προβλήματα που περιγράφουν οι συμμετέχοντες. Προτείνεται:

- δημιουργία μηχανισμού παρακολούθησης συμμόρφωσης,
- κλιμακωτές παρεμβάσεις σε περιπτώσεις παραβίασης αποφάσεων,
- ταχεία δικαστική επανεξέταση σε περιπτώσεις επαναλαμβανόμενης μη συμμόρφωσης,
- προτεραιότητα στην αποκατάσταση της σχέσης παιδιού και γονέα εκεί όπου αυτό είναι ασφαλές και συμβατό με το συμφέρον του παιδιού.

5.7 Πρόληψη συγκρούσεων και υποστήριξη της γονεϊκότητας - Η έρευνα δείχνει ότι οι οικογένειες που διατήρησαν συνεργατική επικοινωνία κατέφυγαν σπανιότερα σε πολυετείς δικαστικές αντιδικίες. Προτείνεται:

- υποχρεωτική ενημερωτική συνεδρία γονέων,
- ενίσχυση της οικογενειακής διαμεσολάβησης όπου αυτό είναι ασφαλές,
- ανάπτυξη σχεδίων συνεργατικής γονεϊκότητας,
- εξαιρέσεις σε περιπτώσεις βίας, κακοποίησης ή σοβαρής ανισορροπίας ισχύος.

5.8 Ενίσχυση των υπηρεσιών παιδικής και οικογενειακής ψυχικής υγείας - Η πρόσβαση σε εξειδικευμένες υπηρεσίες ψυχικής υγείας παραμένει περιορισμένη σύμφωνα με τα ευρήματα της έρευνας. Προτείνεται:

- δημιουργία εξειδικευμένων δημόσιων μονάδων οικογενειακής υποστήριξης,
- ταχύτερη πρόσβαση παιδιών και οικογενειών σε ψυχολογική αξιολόγηση,
- υποστήριξη και των δύο γονέων,

Παιδί με 2 Γονείς Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρεία

A Child Needs 2 Parents AMKE

www.achildneeds2parents.gr

ΑΦΜ : 997038180

ΔΟΥ : Νίκαιας

ΓΕΜΗ : 163404007000

- ανάπτυξη επιστημονικά εποπτευόμενων ομάδων υποστήριξης.

5.9 Συστηματική συλλογή δεδομένων και αξιολόγηση του νόμου - Η σημαντικότερη ίσως θεσμική αδυναμία που αναδεικνύουν τόσο οι παρεμβάσεις της ΑΜΚΕ «Παιδί με 2 Γονείς» όσο και οι διαθέσιμες έρευνες είναι η απουσία συστηματικών, δημοσίως διαθέσιμων και ανωνυμοποιημένων δεδομένων για την εφαρμογή του Ν.4800/2021. Προτείνεται η δημιουργία εθνικού μηχανισμού παρακολούθησης που θα συλλέγει στοιχεία για μορφές γονικής μέριμνας, χρόνο εκδίκασης, ακρόαση παιδιών, χρήση κοινωνικών εκθέσεων, συμμόρφωση προς αποφάσεις, επαναλαμβανόμενες προσφυγές, αποτελεσματικότητα των παρεμβάσεων. Τα δεδομένα θα πρέπει να δημοσιοποιούνται μέσω περιοδικής εθνικής έκθεσης εφαρμογής του Ν.4800/2021. Η ανάγκη αυτή επιβεβαιώνεται και από τις παρεμβάσεις της 8ης και 9ης Ιουλίου 2026, οι οποίες ζητούν την αξιοποίηση του υφιστάμενου μηχανισμού JustStat, την ανάπτυξη ειδικών δεικτών οικογενειακής δικαιοσύνης και την ετήσια δημοσιοποίηση αποτελεσμάτων.

5.10 Ενημέρωση και κοινωνική ευαισθητοποίηση - Η έρευνα κατέδειξε σημαντικό έλλειμμα επίσημης πληροφόρησης των γονέων σχετικά με τα δικαιώματα, τις υποχρεώσεις και τις διαθέσιμες υπηρεσίες μετά τον χωρισμό. Προτείνεται:

- έκδοση επίσημου οδηγού για τους γονείς,
- ενημέρωση των σχολικών δομών,
- διάδοση τεκμηριωμένων πληροφοριών για την οικογενειακή ζωή μετά τον χωρισμό,
- προώθηση του μηνύματος της κοινής γονικής ευθύνης και της αποφυγής εργαλειοποίησης του παιδιού.

Ο προτεινόμενος μηχανισμός παρακολούθησης της εφαρμογής των δικαστικών αποφάσεων θα πρέπει να έχει αποκλειστικά θεσμικό και στατιστικό χαρακτήρα. Σκοπός του θα είναι η καταγραφή της αποτελεσματικότητας των διαδικασιών εφαρμογής, η έγκαιρη ανάδειξη συστημικών δυσλειτουργιών και η τεκμηρίωση πιθανών νομοθετικών ή οργανωτικών βελτιώσεων, χωρίς οποιαδήποτε παρέμβαση στο περιεχόμενο της δικανικής κρίσης και με πλήρη σεβασμό της δικαστικής ανεξαρτησίας, της δίκαιης διαδικασίας και της προστασίας προσωπικών δεδομένων.

Κεφάλαιο 6. Ενδεικτικός οδικός χάρτης και προτεραιότητες εφαρμογής

Ο ακόλουθος οδικός χάρτης δεν συνιστά αίτημα άμεσης υλοποίησης των επιμέρους παρεμβάσεων. Αποτυπώνει τον ενδεικτικό τρόπο με τον οποίο η προτεινόμενη ομάδα εργασίας θα μπορούσε να οργανώσει την αξιολόγηση της εφαρμογής του Ν.4800/2021 και τον σχεδιασμό ενός πιλοτικού προγράμματος οικογενειακής δικαιοσύνης.

Παιδί με 2 Γονείς Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρεία

A Child Needs 2 Parents AMKE

www.achildneeds2parents.gr

ΑΦΜ : 997038180

ΔΟΥ : Νίκαιας

ΓΕΜΗ : 163404007000

Φάση 1: Απόφαση εκκίνησης (0-3 μήνες)

- συγκρότηση διεπιστημονικής ομάδας εργασίας,
- καθορισμός σύνθεσης και εντολής,
- καθορισμός δεικτών αξιολόγησης,
- εκπόνηση σχεδίου δράσης.

Παραδοτέο: Εγκεκριμένος οδικός χάρτης εφαρμογής.

Φάση 2: Σχεδιασμός πιλοτικού προγράμματος (4-9 μήνες)

- πρότυπο λειτουργίας οικογενειακών τμημάτων,
- εθνικό πρωτόκολλο οικογενειακής αξιολόγησης,
- πρωτόκολλο ασφαλούς ακρόασης ανηλίκων,
- σύστημα συλλογής και επεξεργασίας δεδομένων.

Παραδοτέο: Ολοκληρωμένο επιχειρησιακό μοντέλο εφαρμογής.

Φάση 3: Πιλοτική εφαρμογή (10-24 μήνες)

- λειτουργία πιλοτικών οικογενειακών τμημάτων,
- διεπιστημονική υποστήριξη,
- εφαρμογή συστήματος παρακολούθησης συμμόρφωσης,
- περιοδική συλλογή δεδομένων.

Παραδοτέο: Έκθεση ανεξάρτητης αξιολόγησης της πιλοτικής εφαρμογής, με αποτελέσματα ανά δείκτη, συμπεράσματα και εισήγηση για συνέχιση, αναθεώρηση ή επέκταση.

Ενδεικτικοί δείκτες αξιολόγησης:

- χρόνος μέχρι προσωρινή ρύθμιση,
- χρόνος μέχρι οριστική απόφαση,
- συμμόρφωση προς δικαστικές αποφάσεις,
- χρήση κοινωνικών εκθέσεων,
- ακρόαση παιδιών,
- επαναλαμβανόμενες προσφυγές της ίδιας οικογένειας.

Φάση 4: Αξιολόγηση και ενδεχόμενη πανελλαδική επέκταση

Μετά την ολοκλήρωση ανεξάρτητης αξιολόγησης του πιλοτικού προγράμματος και εφόσον διαπιστωθεί βελτίωση των βασικών δεικτών εφαρμογής, οι αποτελεσματικότερες πρακτικές μπορούν να ενσωματωθούν σε μόνιμο και πανελλαδικό θεσμικό πλαίσιο.

Παιδί με 2 Γονείς Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρεία

A Child Needs 2 Parents AMKE

www.achildneeds2parents.gr

ΑΦΜ : 997038180

ΔΟΥ : Νίκαιας

ΓΕΜΗ : 163404007000

Παρέμβαση	Επισπεύδων φορέας	Συνεργαζόμενοι φορείς	Παραδοτέο
Ομάδα εργασίας	Υπουργείο Δικαιοσύνης	ΕΣΔΙ, Υπ. Υγείας, Υπ. Παιδείας, επιστημονικοί φορείς	Πόρισμα και σχέδιο πιλοτικής εφαρμογής
Πιλοτικό πρόγραμμα οικογενειακής δικαιοσύνης	Υπουργείο Δικαιοσύνης	Δικαστήρια, ΕΣΔΙ	Πιλοτική λειτουργία
Πρωτόκολλο οικογενειακής αξιολόγησης	Υπουργείο Δικαιοσύνης	Παιδοψυχίατροι, ψυχολόγοι, κοινωνικοί λειτουργοί	Εθνικό πρωτόκολλο
Εκπαίδευση επαγγελματιών	ΕΣΔΙ	Πανεπιστήμια, επαγγελματικοί σύλλογοι	Πρόγραμμα επιμόρφωσης
Συλλογή δεδομένων	Υπουργείο Δικαιοσύνης	ΕΛΣΤΑΤ, δικαστικές υπηρεσίες	Ετήσια δημοσιοποίηση ανωνυμοποιημένων στοιχείων

Η ομάδα εργασίας θα προσδιορίσει τη διοικητική υπαγωγή, τις πηγές χρηματοδότησης, το πλαίσιο επεξεργασίας δεδομένων και τα αντικειμενικά κριτήρια επιλογής των πιλοτικών δικαστηρίων.

Οι ανωτέρω προθεσμίες υπολογίζονται από την ημερομηνία δημοσίευσης της υπουργικής απόφασης συγκρότησης της ομάδας εργασίας.

Κεφάλαιο 7. Συμπεράσματα και αίτημα θεσμικής παρέμβασης

Η αξιολόγηση μιας νομοθετικής μεταρρύθμισης δεν μπορεί να περιορίζεται στο περιεχόμενο του νόμου. Οφείλει να εξετάζει τον τρόπο εφαρμογής του, την ταχύτητα της δικαστικής προστασίας, την αποτελεσματικότητα της εκτέλεσης των αποφάσεων και τις πραγματικές επιπτώσεις για τα παιδιά και τις οικογένειες.

Με βάση τα ευρήματα των δύο μελετών και αναγνωρίζοντας τους περιορισμούς τους, δεν ζητούμε την εξαγωγή οριστικών συμπερασμάτων για τη συνολική εφαρμογή του Ν.4800/2021. Ζητούμε την έναρξη μίας θεσμικά οργανωμένης διαδικασίας αξιολόγησης, η οποία θα επιτρέψει στην Πολιτεία να διαπιστώσει με αντικειμενικά δεδομένα εάν οι υφιστάμενοι μηχανισμοί προστατεύουν αποτελεσματικά το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού, διασφαλίζουν τη διατήρηση ουσιαστικών σχέσεων με αμφότερους τους γονείς όπου αυτό είναι ασφαλές και πρόσφορο και παρέχουν επαρκή εργαλεία αντιμετώπισης των περιπτώσεων υψηλής σύγκρουσης και αποξένωσης.

1. Έκδοση υπουργικής απόφασης για τη συγκρότηση διεπιστημονικής ομάδας εργασίας, με συμμετοχή του Υπουργείου Δικαιοσύνης, του Υπουργείου Υγείας, δικαστικών ενώσεων,

Παιδί με 2 Γονείς Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρεία

A Child Needs 2 Parents AMKE

www.achildneeds2parents.gr

ΑΦΜ : 997038180

ΔΟΥ : Νίκαιας

ΓΕΜΗ : 163404007000

πανεπιστημιακών ιδρυμάτων, επιστημονικών φορέων, του Συνηγόρου του Παιδιού και εκπροσώπων της κοινωνίας των πολιτών. Η ομάδα εργασίας θα αναλάβει την αξιολόγηση της εφαρμογής του Ν.4800/2021 και τον σχεδιασμό πιλοτικού προγράμματος εξειδικευμένης οικογενειακής δικαιοσύνης.

2. Καθορισμός τεσσάρων παραδοτέων και συγκεκριμένου χρονοδιαγράμματος ολοκλήρωσης:

- Πρότυπο λειτουργίας εξειδικευμένων οικογενειακών τμημάτων.
- Εθνικό πρωτόκολλο οικογενειακής αξιολόγησης και ασφαλούς ακρόασης παιδιών.
- Μηχανισμός θεσμικής και στατιστικής παρακολούθησης της αποτελεσματικής εφαρμογής των δικαστικών αποφάσεων.
- Σύστημα συλλογής και δημοσιοποίησης ανωνυμοποιημένων δεδομένων εφαρμογής του Ν.4800/2021.

3. Σχεδιασμός και υλοποίηση πιλοτικού προγράμματος οικογενειακής δικαιοσύνης, σύμφωνα με τις αρχές της Σύστασης CM/Rec(2025)4 του Συμβουλίου της Ευρώπης, με δημοσιοποιημένους δείκτες αξιολόγησης, ανεξάρτητη αποτίμηση των αποτελεσμάτων και δυνατότητα μελλοντικής πανελλαδικής επέκτασης.

4. Πραγματοποίηση θεσμικής συνάντησης με την πολιτική και υπηρεσιακή ηγεσία του Υπουργείου Δικαιοσύνης, με σκοπό την παρουσίαση των ερευνητικών ευρημάτων, των προτεινόμενων παρεμβάσεων και τη συζήτηση των επόμενων βημάτων για την εκκίνηση της διαδικασίας.

Η επιτυχία του Ν.4800/2021 δεν εξαρτάται μόνο από το νομοθετικό του περιεχόμενο, αλλά από την έγκαιρη και συνεπή εφαρμογή του, την αποτελεσματική εκτέλεση των αποφάσεων, τη συμμετοχή του παιδιού και τη δυνατότητα της Πολιτείας να αξιολογεί τα πραγματικά αποτελέσματα της μεταρρύθμισης. Για τον λόγο αυτό, άμεσο αίτημά μας είναι η έκδοση υπουργικής απόφασης για τη συγκρότηση διεπιστημονικής ομάδας εργασίας με την αναγκαία νομική, δικαστική, ψυχολογική, κοινωνική, στατιστική, διοικητική και τεχνολογική τεχνογνωσία.

Το άμεσο αίτημα του παρόντος υπομνήματος είναι ένα και συγκεκριμένο: η έκδοση υπουργικής απόφασης για τη συγκρότηση διεπιστημονικής ομάδας εργασίας με αποστολή την αξιολόγηση της εφαρμογής του Ν.4800/2021 και τον σχεδιασμό πιλοτικού προγράμματος οικογενειακής δικαιοσύνης. Η σύνθεση της ομάδας πρέπει να εξασφαλίζει νομική, δικαστική, ψυχολογική, παιδοψυχιατρική, κοινωνική, στατιστική, διοικητική και τεχνολογική τεχνογνωσία, καθώς και επάρκεια σε θέματα προστασίας προσωπικών δεδομένων και δικαιωμάτων του παιδιού.

Παρακαλούμε να μας γνωστοποιηθεί εάν το Υπουργείο προτίθεται να εξετάσει τη συγκρότηση της προτεινόμενης ομάδας εργασίας και, σε καταφατική περίπτωση, το ενδεικτικό χρονοδιάγραμμα ενεργειών. Σε διαφορετική περίπτωση, παρακαλούμε να μας γνωστοποιηθεί ποιος υφιστάμενος θεσμικός μηχανισμός δύναται να αναλάβει τα προτεινόμενα παραδοτέα του παρόντος υπομνήματος.

Παιδί με 2 Γονείς Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρεία

A Child Needs 2 Parents AMKE

www.achildneeds2parents.gr

ΑΦΜ : 997038180

ΔΟΥ : Νίκαιας

ΓΕΜΗ : 163404007000

Παραμένουμε στη διάθεσή σας για κάθε διευκρίνιση, παροχή πρόσθετων στοιχείων ή συμμετοχή σε κάθε θεσμική διαδικασία διαβούλευσης που θα μπορούσε να συμβάλει στην περαιτέρω τεκμηρίωση των ζητημάτων που αναδεικνύονται στο παρόν υπόμνημα. Παρακαλούμε για την έγγραφη ενημέρωσή μας επί των ανωτέρω, στο πλαίσιο του δικαιώματος αναφοράς προς τις δημόσιες αρχές κατά το άρθρο 10 του Συντάγματος και των σχετικών διατάξεων του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (Ν.2690/1999).

Με εκτίμηση,

Για το Διοικητικό Συμβούλιο της

Αστικής Μη Κερδοσκοπικής Εταιρείας

«Παιδί με 2 Γονείς»

Ζαχαράτος Γιάννης, Πρόεδρος

Τηλ.: 6977985471

Email: info@achildneeds2parents.gr

<https://www.achildneeds2parents.gr/>

Παιδί με 2 Γονείς Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρεία

A Child Needs 2 Parents AMKE

www.achildneeds2parents.gr

ΑΦΜ : 997038180

ΔΟΥ : Νίκαιας

ΓΕΜΗ : 163404007000

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΚΑΙ ΠΗΓΕΣ

Υπόμνημα πολιτικής για την αξιολόγηση της εφαρμογής του Ν.4800/2021

Ενιαία βιβλιογραφική καταγραφή ανά θεματική κατηγορία

1. Διεθνές και ευρωπαϊκό θεσμικό πλαίσιο

Φορέας / συγγραφέας	Πλήρης τίτλος	Έτος	Σύνδεσμος	Τελευταία πρόσβαση
Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών	Convention on the Rights of the Child (Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού)	1989	Προβολή πηγής	1 Σεπτεμβρίου 2026
Επιτροπή του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα του Παιδιού	Concluding observations on the combined fourth to sixth reports of Greece (CRC/C/GRC/CO/4-6)	2022	Προβολή πηγής	1 Σεπτεμβρίου 2026
Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης	Οδηγία (ΕΕ) 2019/1158 σχετικά με την ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και ιδιωτικής ζωής για τους γονείς και τους φροντιστές	2019	Προβολή πηγής	1 Σεπτεμβρίου 2026
Ευρωπαϊκή Ένωση	Διορθωτικό στην Οδηγία (ΕΕ) 2019/1158 (CELEX: 32019L1158R(03))	2022	Προβολή πηγής	1 Σεπτεμβρίου 2026
Συμβούλιο της Ευρώπης, Επιτροπή Υπουργών	Κατευθυντήριες γραμμές για μια φιλική προς τα παιδιά δικαιοσύνη	2010	Προβολή πηγής	1 Σεπτεμβρίου 2026
Συμβούλιο της Ευρώπης, Επιτροπή Υπουργών	Recommendation CM/Rec(2025)4 on the protection of the rights and best interests of the child in parental separation proceedings	2025	Προβολή πηγής	1 Σεπτεμβρίου 2026
Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου	Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms, ιδίως άρθρο 8	1950	Προβολή πηγής	1 Σεπτεμβρίου 2026
Ευρωπαϊκή Ένωση και Συμβούλιο της Ευρώπης	Child-friendly Justice Project, Final Conference	2025	Προβολή πηγής	1 Σεπτεμβρίου 2026
Ευρωπαϊκή Επιτροπή	2022 Rule of Law Report: Country Chapter on the rule of law situation in Greece	2022	Προβολή πηγής	1 Σεπτεμβρίου 2026

Παιδί με 2 Γονείς Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρεία

A Child Needs 2 Parents AMKE

www.achildneeds2parents.gr

ΑΦΜ : 997038180

ΔΟΥ : Νίκαιας

ΓΕΜΗ : 163404007000

2. Εθνική νομοθεσία

Φορέας / συγγραφέας	Πλήρης τίτλος	Έτος	Σύνδεσμος	Τελευταία πρόσβαση
Ελληνική Δημοκρατία	Ν. 2101/1992, Κύρωση της Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού (ΦΕΚ Α' 192/2.12.1992)	1992	Προβολή πηγής	1 Σεπτεμβρίου 2026
Ελληνική Δημοκρατία	Ν. 2447/1996, Κύρωση ως Κώδικα του σχεδίου νόμου «Υιοθεσία, επιτροπεία και αναδοχή ανηλίκου, δικαστική συμπαράσταση, δικαστική επιμέλεια ξένων υποθέσεων και συναφείς ουσιαστικές, δικονομικές και μεταβατικές διατάξεις»	1996		1 Σεπτεμβρίου 2026
Ελληνική Δημοκρατία	Ν. 2502/1997, Ρύθμιση θεμάτων σχετικών με τα δικαιώματα του παιδιού (ΦΕΚ Α' 103/28.5.1997)	1997	Προβολή πηγής	1 Σεπτεμβρίου 2026
Ελληνική Δημοκρατία	Ν. 2690/1999, Κύρωση του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας και άλλες διατάξεις	1999		1 Σεπτεμβρίου 2026
Ελληνική Δημοκρατία	Ν. 4800/2021, Μεταρρυθμίσεις αναφορικά με τις σχέσεις γονέων και τέκνων και άλλα ζητήματα οικογενειακού δικαίου	2021		1 Σεπτεμβρίου 2026
Ελληνική Δημοκρατία	Ν. 4808/2021, Για την Προστασία της Εργασίας	2021		1 Σεπτεμβρίου 2026
Ελληνική Δημοκρατία	Π.Δ. 52/2023, Προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στην Οδηγία (ΕΕ) 2019/1158	2023		1 Σεπτεμβρίου 2026
Ελληνική Δημοκρατία	Ν. 5270/2026, διατάξεις σχετικές με γονικές άδειες	2026		1 Σεπτεμβρίου 2026

3. Εκθέσεις και στατιστικά στοιχεία

Φορέας / συγγραφέας	Πλήρης τίτλος	Έτος	Σύνδεσμος	Τελευταία πρόσβαση
Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Πίνακας αποτελεσμάτων της ΕΕ στον τομέα της δικαιοσύνης 2024	2024	Προβολή πηγής	1 Σεπτεμβρίου 2026
Ευρωπαϊκή Επιτροπή	The 2025 EU Justice Scoreboard	2025	Προβολή πηγής	1 Σεπτεμβρίου 2026

Παιδί με 2 Γονείς Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρεία

A Child Needs 2 Parents AMKE

www.achildneeds2parents.gr

ΑΦΜ : 997038180

ΔΟΥ : Νίκαιας

ΓΕΜΗ : 163404007000

Φορέας / συγγραφέας	Πλήρης τίτλος	Έτος	Σύνδεσμος	Τελευταία πρόσβαση
UNICEF Ελλάδα	State of Children's Rights in Greece: Concluding observations to Greece	2022	Προβολή πηγής	1 Σεπτεμβρίου 2026
Ελληνική Στατιστική Αρχή	Στατιστικά διαζυγίων και στοιχεία φυσικής κίνησης πληθυσμού 2022	2022	Προβολή πηγής	1 Σεπτεμβρίου 2026
AMKE «Παιδί με 2 Γονείς»	Παρατηρητήριο Δικαιοσύνης για το 2025: 19 καταδίκες και 2.500 εκκρεμείς υποθέσεις στο ΕΔΔΑ	2026	Προβολή πηγής	1 Σεπτεμβρίου 2026

4. Ερευνητικές και νομολογιακές μελέτες

Φορέας / συγγραφέας	Πλήρης τίτλος	Έτος	Σύνδεσμος	Τελευταία πρόσβαση
Ευσταθίου, Θωμάς-Χρήστος	Η νομολογία μετά τον Ν. 4800/2021 αναφορικά με τη συνεπιμέλεια των ανήλικων τέκνων	2025	Προβολή πηγής	1 Σεπτεμβρίου 2026
Φριζή, Βικτώρια	Ψυχολογικές και Νομικές Εμπειρίες Αποξενωμένων και Μη Αποξενωμένων Χωρισμένων Γονέων από τη δική τους οπτική γωνία στην Ελλάδα μετά το Ν.4800/2021	2025	Προβολή πηγής	1 Σεπτεμβρίου 2026

5. Θεσμικές παρεμβάσεις της AMKE «Παιδί με 2 Γονείς»

Φορέας / συγγραφέας	Πλήρης τίτλος	Έτος	Σύνδεσμος	Τελευταία πρόσβαση
AMKE «Παιδί με 2 Γονείς»	Παγκόσμια Ημέρα Δικαιωμάτων του Παιδιού: εφαρμογή του Ν.4800/2021 και προστασία του δικαιώματος του παιδιού στην οικογενειακή ζωή	2025	Προβολή πηγής	1 Σεπτεμβρίου 2026
AMKE «Παιδί με 2 Γονείς»	Αίτημα για λειτουργία εξειδικευμένων οικογενειακών δικαστηρίων ή τμημάτων	2026	Προβολή πηγής	1 Σεπτεμβρίου 2026
AMKE «Παιδί με 2 Γονείς»	Νομοθετική στρέβλωση στις άδειες γονέων: Ν. 5270/2026 και σχέση οικογενειακού με εργασιακό και διοικητικό δίκαιο	2026	Προβολή πηγής	1 Σεπτεμβρίου 2026

Παιδί με 2 Γονείς Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρεία

A Child Needs 2 Parents AMKE

www.achildneeds2parents.gr

ΑΦΜ : 997038180

ΔΟΥ : Νίκαιας

ΓΕΜΗ : 163404007000

Φορέας / συγγραφέας	Πλήρης τίτλος	Έτος	Σύνδεσμος	Τελευταία πρόσβαση
ΑΜΚΕ «Παιδί με 2 Γονείς»	Θεσμική απόκλιση της διοικητικής πρακτικής και των ψηφιακών υπηρεσιών από την κοινή γονική μέριμνα	2026	Προβολή πηγής	1 Σεπτεμβρίου 2026
ΑΜΚΕ «Παιδί με 2 Γονείς»	Πέντε χρόνια μετά τον Ν.4800/2021: έλλειψη στατιστικών δεδομένων για την εφαρμογή του νόμου	2026	Προβολή πηγής	1 Σεπτεμβρίου 2026
ΑΜΚΕ «Παιδί με 2 Γονείς»	Προς τον Ευρωπαϊκό Επίτροπο Michael McGrath: φιλική προς το παιδί δικαιοσύνη, δείκτες και θεσμική λογοδοσία	2026	Προβολή πηγής	1 Σεπτεμβρίου 2026
ΑΜΚΕ «Παιδί με 2 Γονείς»	Επικοινωνία προς την Ένωση Δικαστών και Εισαγγελέων: θεσμική αποτίμηση της εφαρμογής του οικογενειακού δικαίου πέντε έτη μετά τον Ν.4800/2021	2026	Προβολή πηγής	1 Σεπτεμβρίου 2026

Σημείωση επιμέλειας: Οι αξιολογικές ή επεξηγηματικές παρατηρήσεις αφαιρέθηκαν από τις βιβλιογραφικές εγγραφές. Όπου το υπόμνημα δεν παρείχε σύνδεσμο, αυτό δηλώνεται ρητά, ώστε να μη δημιουργηθεί μη επαληθευμένη παραπομπή.

Παιδί με 2 Γονείς Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρεία

A Child Needs 2 Parents AMKE

www.achildneeds2parents.gr

ΑΦΜ : 997038180

ΔΟΥ : Νίκαιας

ΓΕΜΗ : 163404007000

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α

Ενδεικτικές θεσμικές παρεμβάσεις της ΑΜΚΕ «Παιδί με 2 Γονείς»
για την εφαρμογή του Ν.4800/2021 και τη μεταρρύθμιση της οικογενειακής
δικαιοσύνης

A.1 Αντικείμενο και σκοπός

Η Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρεία «Παιδί με 2 Γονείς», με διακριτικό τίτλο «A Child Needs 2 Parents Non-Profit Civil Society», δραστηριοποιείται στην προστασία του δικαιώματος του παιδιού και των γονέων στην οικογενειακή ζωή, στην ενίσχυση της ουσιαστικής συμμετοχής και των δύο γονέων στην ανατροφή των παιδιών μετά τον χωρισμό και στην προώθηση ενός σύγχρονου, παιδοκεντρικού και επιστημονικά τεκμηριωμένου συστήματος οικογενειακής δικαιοσύνης.

Κατά τα έτη 2025 και 2026, η ΑΜΚΕ πραγματοποίησε σειρά θεσμικών παρεμβάσεων προς την Κυβέρνηση, το Υπουργείο Δικαιοσύνης, δικαστικούς και ανεξάρτητους θεσμούς και ευρωπαϊκά όργανα. Οι παρεμβάσεις αφορούν την αξιολόγηση της εφαρμογής του Ν.4800/2021, τη λειτουργία εξειδικευμένων οικογενειακών τμημάτων, τη συλλογή δικαστικών δεδομένων, την αποτελεσματική εφαρμογή των αποφάσεων, τη φιλική προς το παιδί δικαιοσύνη και την προσαρμογή της διοικητικής πρακτικής στην κοινή γονική μέριμνα.

A.2 Συγκεντρωτικός πίνακας θεσμικών παρεμβάσεων

Παιδί με 2 Γονείς Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρεία

A Child Needs 2 Parents AMKE

www.achildneeds2parents.gr

ΑΦΜ : 997038180

ΔΟΥ : Νίκαιας

ΓΕΜΗ : 163404007000

Ημερομηνία	Αποδέκτες ή πεδίο παρέμβασης	Αντικείμενο	Βασικά αιτήματα και προτάσεις	Σύνδεση με το παρόν υπόμνημα
13.11.2025	Υπουργείο Δικαιοσύνης	Εφαρμογή του Ν.4800/2021 και προστασία του δικαιώματος του παιδιού στην οικογενειακή ζωή	Θεσμική αποτίμηση της εφαρμογής του νόμου, ενίσχυση της κοινής γονικής μέριμνας στην πράξη, κατάρτιση των εμπλεκόμενων επαγγελματιών, δημιουργία δεικτών, επιστημονικά τεκμηριωμένη ακρόαση των παιδιών και έγκαιρη εφαρμογή των αποφάσεων. Αξιοποιήθηκαν επίσης στοιχεία από καταγραφή αποφάσεων του Πρωτοδικείου Πειραιά ως ενδείξεις προς περαιτέρω διερεύνηση.	Υποστηρίζει την ανάγκη συγκρότησης ομάδας εργασίας, δημιουργίας εθνικού πρωτοκόλλου οικογενειακής αξιολόγησης και καθιέρωσης συστήματος συλλογής δεδομένων. Προβολή της παρέμβασης της 13ης Νοεμβρίου 2025
29.01.2026	Πρόεδρος και Αντιπρόεδρος της Κυβέρνησης, Υπουργείο Δικαιοσύνης και λοιποί αρμόδιοι θεσμοί	Λειτουργία εξειδικευμένων οικογενειακών δικαστηρίων ή τμημάτων	Ενεργοποίηση των προβλέψεων του Ν. 2447/1996, λειτουργία ειδικών οικογενειακών τμημάτων, τοποθέτηση κατάλληλα επιμορφωμένων δικαστών, δημιουργία κοινωνικών υπηρεσιών στα πρωτοδικεία και σταθερή διεπιστημονική υποστήριξη από κοινωνικούς λειτουργούς και επαγγελματίες ψυχικής υγείας.	Αποτελεί τη βάση της πρότασης για πιλοτική λειτουργία εξειδικευμένων οικογενειακών τμημάτων και καθορισμό ενιαίου οργανωτικού προτύπου. Προβολή της παρέμβασης της 29ης Ιανουαρίου 2026
25.06.2026	Αρμόδια υπουργεία και δημόσιοι φορείς για τις άδειες εργαζόμενων γονέων	Ν. 5270/2026, γονικές άδειες και σχέση οικογενειακού με εργασιακό και διοικητικό δίκαιο	Νομοθετική αναδιατύπωση των ειδικών αδειών, ώστε να λαμβάνεται υπόψη η πραγματική γονική ευθύνη και φροντίδα και όχι αποκλειστικά η τυπική κατηγορία της αποκλειστικής επιμέλειας. Ζητήθηκαν επίσης ερμηνευτική εγγύκλιος, κοινή αρχή εφαρμογής για δημόσιο και ιδιωτικό τομέα και συλλογή σχετικών στοιχείων.	Αναδεικνύει την ανάγκη συνοχής μεταξύ οικογενειακού, εργασιακού και διοικητικού δικαίου και διευρύνει το πεδίο αξιολόγησης των πραγματικών αποτελεσμάτων του Ν.4800/2021. Προβολή της παρέμβασης της 25ης Ιουνίου 2026
03.07.2026	Δημόσια διοίκηση και φορείς λειτουργίας πληροφοριακών συστημάτων	Απόκλιση διοικητικών διαδικασιών και ψηφιακών υπηρεσιών από την κοινή γονική μέριμνα	Οριζόντιος έλεγχος της συμμόρφωσης διοικητικών διαδικασιών, μητρώων και ψηφιακών υπηρεσιών με την κοινή γονική μέριμνα. Ως ενδεικτικά πεδία αναδείχθηκαν οι διαδικασίες της ΑΑΔΕ, η έκδοση διαβατηρίων, οι εκπαιδευτικές και υγειονομικές δομές και τα πληροφοριακά συστήματα που αφορούν ανηλίκους.	Συνδέει την εφαρμογή του οικογενειακού δικαίου με τη διοικητική πρακτική, τη διαλειτουργικότητα, την ισότιμη ενημέρωση των ασκούντων τη γονική μέριμνα και την προστασία προσωπικών δεδομένων. Προβολή της παρέμβασης της 3ης Ιουλίου 2026

Παιδί με 2 Γονείς Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρεία

A Child Needs 2 Parents AMKE

www.achildneeds2parents.gr

ΑΦΜ : 997038180

ΔΟΥ : Νίκαιας

ΓΕΜΗ : 163404007000

Ημερομηνία	Αποδέκτες ή πεδίο παρέμβασης	Αντικείμενο	Βασικά αιτήματα και προτάσεις	Σύνδεση με το παρόν υπόμνημα
08.07.2026	Υπουργείο Δικαιοσύνης, με αφορμή την απάντηση στην κοινοβουλευτική ερώτηση 5952/08.06.2026	Έλλειψη στατιστικών δεδομένων για την εφαρμογή του Ν 4800/2021	Δημοσιοποίηση συγκεντρωτικών και ανωνυμοποιημένων στοιχείων για την έκβαση των οικογενειακών διαφορών, ειδική πανελλαδική μελέτη της δικαστηριακής πρακτικής μετά το 2021, δημιουργία μόνιμου μηχανισμού παρακολούθησης και αξιοποίηση του JustStat ή άλλου αρμόδιου συστήματος.	Θεμελιώνει το αίτημα για σύστημα συλλογής και δημοσιοποίησης δεδομένων και για περιοδική εθνική έκθεση αξιολόγησης της εφαρμογής του νόμου. Προβολή της παρέμβασης της 8ης Ιουλίου 2026
09.07.2026	Ευρωπαϊκός Επίτροπος και αρμόδιοι εθνικοί και ευρωπαϊκοί θεσμοί	Φιλική προς το παιδί δικαιοσύνη, δείκτες και θεσμική λογοδοσία	Ένταξη των οικογενειακών διαφορών στο σύστημα δικαστικών στατιστικών, δημιουργία δεικτών για την ακρόαση και συμμετοχή του παιδιού, τη χρήση διεπιστημονικών αξιολογήσεων, την εφαρμογή της κοινής γονικής μέριμνας και την αποτελεσματική εφαρμογή των αποφάσεων. Ζητήθηκε επίσης δημοσιοποίηση των αποτελεσμάτων των προγραμμάτων Child-Friendly Justice και JUST CLOSER.	Ενισχύει την πρόταση για δημόσιους και μετρήσιμους δείκτες, διαφανή αξιολόγηση του πιλοτικού προγράμματος και δημόσια λογοδοσία. Προβολή της παρέμβασης της 9ης Ιουλίου 2026
14.07.2026	Ένωση Δικαστών και Εισαγγελέων και Υπουργείο Δικαιοσύνης	Θεσμική αποτίμηση της εφαρμογής του οικογενειακού δικαίου πέντε έτη μετά τον Ν.4800/2021	Ανάλυση πρωτοβουλίας θεσμικού διαλόγου, συγκέντρωση δικαστικών στατιστικών στοιχείων, διοργάνωση επιστημονικής ημερίδας με συμμετοχή δικαστικών λειτουργιών, ακαδημαϊκών, επαγγελματιών ψυχικής υγείας, ανεξάρτητων αρχών και φορέων της κοινωνίας των πολιτών και δημιουργία μόνιμων δεικτών οικογενειακής δικαιοσύνης. Διευκρινίστηκε ότι η αξιολόγηση δεν συνιστά σχολιασμό συγκεκριμένων αποφάσεων ή αμφισβήτηση της δικαστικής ανεξαρτησίας.	Συνδέεται άμεσα με το κεντρικό αίτημα συγκρότησης διεπιστημονικής ομάδας εργασίας και έναρξης οργανωμένης διαδικασίας θεσμικής αξιολόγησης. Προβολή της παρέμβασης της 14ης Ιουλίου 2026

Παιδί με 2 Γονείς Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρεία

A Child Needs 2 Parents AMKE

www.achildneeds2parents.gr

ΑΦΜ : 997038180

ΔΟΥ : Νίκαιας

ΓΕΜΗ : 163404007000

A.3 Συγκεντρωτική αποτίμηση

Από τις ανωτέρω παρεμβάσεις προκύπτει ένα συνεκτικό πλαίσιο δημόσιας πολιτικής με επτά βασικούς άξονες:

- 1. Θεσμική αξιολόγηση της εφαρμογής του Ν.4800/2021:** με βάση επίσημα, αντικειμενικά και ανωνυμοποιημένα δεδομένα.
- 2. Λειτουργία εξειδικευμένων οικογενειακών τμημάτων:** με κατάλληλα επιμορφωμένους δικαστές και σταθερή διεπιστημονική υποστήριξη.
- 3. Έγκαιρη και αποτελεσματική δικαστική προστασία:** ιδίως σε υποθέσεις στις οποίες η πάροδος του χρόνου μπορεί να επηρεάσει ουσιαστικά τη σχέση του παιδιού με γονέα.
- 4. Ασφαλής συμμετοχή και ακρόαση του παιδιού:** με διαδικασίες προσαρμοσμένες στην ηλικία και την ωριμότητά του και με κατάλληλη επιστημονική υποστήριξη.
- 5. Συστηματική συλλογή και δημοσιοποίηση δεδομένων:** με ειδικούς δείκτες για τους χρόνους εκδίκασης, τις μορφές άσκησης της γονικής μέριμνας, την ακρόαση των παιδιών, τη χρήση κοινωνικών και διεπιστημονικών εκθέσεων και την αποτελεσματική εφαρμογή των αποφάσεων.
- 6. Εναρμόνιση της διοικητικής, εργασιακής και ψηφιακής πρακτικής με την κοινή γονική μέριμνα:** ώστε οι δημόσιες διαδικασίες, τα μητρώα, οι ψηφιακές υπηρεσίες και τα δικαιώματα γονικής φροντίδας να ανταποκρίνονται στις πραγματικές οικογενειακές σχέσεις μετά τον χωρισμό.
- 7. Θεσμικός διάλογος, διαφάνεια και λογοδοσία:** με σαφή διάκριση μεταξύ της αξιολόγησης των συνολικών αποτελεσμάτων της δημόσιας πολιτικής και της δικανικής κρίσης σε συγκεκριμένες υποθέσεις.

Οι παραπάνω άξονες συγκλίνουν στο κεντρικό αίτημα του παρόντος υπομνήματος:

τη συγκρότηση διεπιστημονικής ομάδας εργασίας, η οποία θα αξιολογήσει συστηματικά την εφαρμογή του Ν.4800/2021 και θα σχεδιάσει πιλοτικό πρόγραμμα εξειδικευμένης, έγκαιρης, διεπιστημονικά υποστηριζόμενης και φιλικής προς το παιδί οικογενειακής δικαιοσύνης.

Παιδί με 2 Γονείς Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρεία

A Child Needs 2 Parents AMKE

www.achildneeds2parents.gr

ΑΦΜ : 997038180

ΔΟΥ : Νίκαιας

ΓΕΜΗ : 163404007000

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β

Συνοπτική παρουσίαση της μεταπτυχιακής μελέτης του 2025 για τη νομολογία μετά τον Ν.4800/2021

Β.1 Ταυτότητα και αντικείμενο της μελέτης

Στοιχείο	Περιγραφή
Τίτλος	« Η νομολογία μετά τον Ν. 4800/2021 αναφορικά με τη συνεπιμέλεια των ανήλικων τέκνων »
Συγγραφέας	Θωμάς-Χρήστος Ευσταθίου του Ανδρέα
Ίδρυμα	Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Νομική Σχολή
Πρόγραμμα	Π.Μ.Σ. Αστικό Δίκαιο, ειδίκευση «Αστικό Δίκαιο και Σύγχρονες Οικονομικές Συναλλαγές»
Ημερομηνία	27 Σεπτεμβρίου 2025
Αντικείμενο	Αποτύπωση των τάσεων της νομολογίας για τη συνεπιμέλεια πριν και μετά τον Ν.4800/2021, με έμφαση στο Μονομελές Πρωτοδικείο Αθηνών.

Β.2 Μεθοδολογία

Η μελέτη βασίζεται σε πρωτογενές νομολογιακό υλικό από το αρχείο αποφάσεων του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών, ειδικής διαδικασίας οικογενειακών διαφορών. Εξετάστηκαν συνολικά 431 αποφάσεις των ετών 2019, 2020, 2022 και 2023. Το 2021 δεν συμπεριλήφθηκε λόγω της χρονικής αλληλοκάλυψης του προηγούμενου και του νέου νομικού πλαισίου και της περιορισμένης διαθεσιμότητας πλήρους δείγματος.

Η ανάλυση επικεντρώθηκε κυρίως στο διατακτικό των αποφάσεων: αποκλειστική επιμέλεια, καθολική ή άλλη μορφή συνεπιμέλειας, γονέας στον οποίο ανατέθηκε η αποκλειστική επιμέλεια, κατοικία του παιδιού στις περιπτώσεις συνεπιμέλειας και ερημοδικία του εναγόμενου γονέα. Δεν αναλύθηκε συστηματικά το πλήρες σκεπτικό κάθε απόφασης.

Β.3 Συγκεντρωτικά ευρήματα

Έτος	Αποφάσεις	Αποκλειστική επιμέλεια	Καθολική συνεπιμέλεια	Άλλες μορφές συνεπιμέλειας
2019	100	99 αποφάσεις	1 απόφαση συνεπιμέλειας*	-
2020	102	100 (98%)	0	2 (2%)
2022	105	85 (81%)	12 (11%)	8 (8%)
2023	121	101 (84%)	11 (9%)	9 (7%)

Παιδί με 2 Γονείς Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρεία

A Child Needs 2 Parents AMKE

www.achildneeds2parents.gr

ΑΦΜ : 997038180

ΔΟΥ : Νίκαιας

ΓΕΜΗ : 163404007000

* Η μελέτη αναφέρει συνολικό δείγμα 431 αποφάσεων. Ωστόσο, τα αναλυτικά στοιχεία των τεσσάρων εξεταζόμενων ετών που παρατίθενται στους επιμέρους πίνακες αθροίζονται σε 428 αποφάσεις. Η αριθμητική αυτή απόκλιση προέρχεται από το πρωτογενές κείμενο της μελέτης και επισημαίνεται για λόγους διαφάνειας..

B.4 Κατανομή της αποκλειστικής επιμέλειας

Έτος	Μητέρα	Πατέρας	Λοιπή κατανομή
2019	89 αποφάσεις	9 αποφάσεις	1 απόφαση: διαφορετικό τέκνο σε κάθε γονέα
2020	87 αποφάσεις	15 αποφάσεις	-
2022	74 αποφάσεις	11 αποφάσεις	-
2023	88 αποφάσεις	12 αποφάσεις	1 απόφαση: διαφορετικό τέκνο σε κάθε γονέα

B.5 Κύρια συμπεράσματα

Μετά την εφαρμογή του Ν.4800/2021 καταγράφεται σαφής αύξηση των μορφών συνεπιμέλειας. Η αποκλειστική επιμέλεια εξακολουθεί να αποτελεί την κυρίαρχη δικαστική ρύθμιση στο εξεταζόμενο δείγμα. Η εναλλασσόμενη κατοικία εμφανίζεται μετά τη μεταρρύθμιση, αλλά σε περιορισμένη έκταση. Η μητέρα παραμένει ο συχνότερος αποδέκτης της αποκλειστικής επιμέλειας. Τα ποσοστά ερημοδικίας ενδέχεται, σύμφωνα με τον συγγραφέα, να επηρεάζουν τη συνολική εικόνα. Απαιτείται επέκταση της έρευνας σε άλλα πρωτοδικεία και επόμενα έτη, καθώς και ποιοτική ανάλυση του σκεπτικού των αποφάσεων.

B.6 Μεθοδολογικοί περιορισμοί και αξία για το υπόμνημα

Περιορισμός	Σημασία για την αξιοποίηση
Γεωγραφικός περιορισμός	Το δείγμα αφορά αποκλειστικά το Μονομελές Πρωτοδικείο Αθηνών και δεν επιτρέπει πανελλαδική γενίκευση.
Χρονικός περιορισμός	Καλύπτονται τέσσερα συγκεκριμένα έτη και όχι συνεχής χρονοσειρά. Δεν περιλαμβάνεται το μεταβατικό έτος 2021.
Περιεχόμενο ανάλυσης	Η έρευνα εξετάζει κυρίως το διατακτικό και όχι συστηματικά το πλήρες σκεπτικό των αποφάσεων.
Εσωτερική ασυμφωνία 2019	Η ασυμφωνία μεταξύ αναλυτικού κειμένου και συγκριτικού πίνακα πρέπει να δηλώνεται ρητά.
Θεσμική αξία	Η μελέτη παρέχει τεκμηριωμένες ενδείξεις και στηρίζει την ανάγκη επίσημης, πανελλαδικής και συστηματικής αξιολόγησης της εφαρμογής του νόμου.

Παιδί με 2 Γονείς Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρεία

A Child Needs 2 Parents AMKE

www.achildneeds2parents.gr

ΑΦΜ : 997038180

ΔΟΥ : Νίκαιας

ΓΕΜΗ : 163404007000

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ

Συνοπτική παρουσίαση της μεταπτυχιακής έρευνας για τις εμπειρίες χωρισμένων γονέων μετά τον Ν.4800/2021

Γ.1 Ταυτότητα και σκοπός της έρευνας

Στοιχείο	Περιγραφή
Τίτλος	«Ψυχολογικές και Νομικές Εμπειρίες Αποξενωμένων και Μη Αποξενωμένων Χωρισμένων Γονέων από τη δική τους οπτική γωνία στην Ελλάδα μετά τον Ν.4800/2021»
Ερευνήτρια	Βικτώρια Φριζή
Ίδρυμα	Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Τμήμα Ιατρικής
Πρόγραμμα	Π.Μ.Σ. «Ψυχιατροδικαστική»
Επίβλεψη	Καθηγητής Ψυχιατρικής Αθανάσιος Δουζένης
Ολοκλήρωση	Δεκέμβριος 2025
Σκοπός	Εις βάθος κατανόηση των βιωμένων ψυχολογικών και νομικών εμπειριών χωρισμένων γονέων και ανάδειξη ζητημάτων προς περαιτέρω θεσμική και επιστημονική διερεύνηση.

Γ.2 Μεθοδολογία και σύνθεση του δείγματος

Παράμετρος	Περιγραφή
Σχεδιασμός	Ποιοτική έρευνα με ημιδομημένες συνεντεύξεις, συμπληρωματικές αφηγήσεις και θεματική ανάλυση.
Συμμετέχοντες	20 χωρισμένοι γονείς: 13 που αυτοπροσδιορίστηκαν ως αποξενωμένοι και 7 που δεν ανέφεραν αντίστοιχη εμπειρία.
Δειγματοληψία	Δειγματοληψία σκοπιμότητας και, συμπληρωματικά, χιονοστιβάδας, κυρίως μέσω διαδικτυακών ομάδων.
Γεωγραφική συγκέντρωση	Το 85% των συμμετεχόντων κατοικούσε στην Αθήνα.
Μορφωτική συγκέντρωση	Το 80% κατείχε τίτλο ανώτατης εκπαίδευσης.
Σύνθεση πρώτης ομάδας	Το 92,3% των συμμετεχόντων στην ομάδα που αυτοπροσδιορίστηκε ως αποξενωμένη ήταν πατέρες.
Όριο ερμηνείας	Τα χαρακτηριστικά αφορούν το συγκεκριμένο δείγμα και δεν επιτρέπουν γενικά συμπεράσματα για τον πληθυσμό ή τη συχνότητα του φαινομένου ανά φύλο.

Παιδί με 2 Γονείς Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρεία

A Child Needs 2 Parents AMKE

www.achildneeds2parents.gr

ΑΦΜ : 997038180

ΔΟΥ : Νίκαιας

ΓΕΜΗ : 163404007000

Γ.3 Συγκριτική παρουσίαση των εμπειριών

Πεδίο	Γονείς που αυτοπροσδιορίστηκαν ως αποξενωμένοι	Γονείς χωρίς αναφερόμενη εμπειρία αποξένωσης
Σχέση με τα παιδιά	Αναφορές περιορισμού ή διακοπής επικοινωνίας, αποκλεισμού από πληροφορίες και σταδιακής μεταβολής της σχέσης. Οι αφηγήσεις δεν διασταυρώθηκαν με άλλα εμπλεκόμενα μέρη.	Συχνότερες αναφορές σε συνεργασία, πρακτική συνεννόηση, σταθερή καθημερινότητα και διατήρηση της παρουσίας και των δύο γονέων.
Ψυχολογική και κοινωνική επιβάρυνση	Εντονότερη και περισσότερο παρατεταμένη επιβάρυνση, καθώς και κοινωνικές, επαγγελματικές και οικονομικές συνέπειες, όπως περιγράφηκαν από τους συμμετέχοντες.	Δυσκολίες προσαρμογής μετά τον χωρισμό, αλλά μικρότερης έντασης και διάρκειας στο συγκεκριμένο δείγμα.
Δικαστική εμπειρία	Καθυστερήσεις, αναβολές, δυσχέρεια εφαρμογής αποφάσεων, υψηλό κόστος και αντιλαμβανόμενη έλλειψη εξειδίκευσης.	Οι επτά συμμετέχοντες δεν είχαν εμπλακεί σε δικαστικές διαδικασίες για επιμέλεια, επικοινωνία ή διατροφή.
Τρόπος διαχείρισης διαφορών	Συχνή εμπλοκή σε μακροχρόνιες και συγκρουσιακές διαδικασίες.	Διάλογος, συμβιβασμός και πρακτικές εξωδικαστικές λύσεις.
Όριο σύγκρισης	Ο αυτοπροσδιορισμός και οι προσωπικές αφηγήσεις δεν συνιστούν ανεξάρτητη διαπίστωση των πραγματικών περιστατικών.	Η έρευνα δεν αποδεικνύει αιτιώδη σχέση μεταξύ αποφυγής δικαστηρίων και καλύτερων οικογενειακών σχέσεων.

Γ.4 Κοινές διαπιστώσεις και κατευθύνσεις πολιτικής

Πεδίο παρέμβασης	Προτεινόμενη κατεύθυνση
Ταχύτητα απονομής δικαιοσύνης	Κατά προτεραιότητα εξέταση επείγουσών οικογενειακών υποθέσεων, περιορισμός καθυστερήσεων και έγκαιρη έκδοση προσωρινών ρυθμίσεων.
Εξειδικευμένα Οικογενειακά Δικαστήρια	Λειτουργία ειδικών τμημάτων με σταθερή διεπιστημονική υποστήριξη.
Οικογενειακή αξιολόγηση	Ενιαίο διεπιστημονικό πρωτόκολλο, συνεκτίμηση πολλαπλών πηγών και αποφυγή αυτοματοποιημένων συμπερασμάτων.
Εφαρμογή αποφάσεων	Θεσμική και στατιστική παρακολούθηση της αποτελεσματικής εφαρμογής και ταχεία επανεξέταση επαναλαμβανόμενης μη συμμόρφωσης.
Εκπαίδευση επαγγελματιών	Συστηματική επιμόρφωση δικαστικών λειτουργών, δικηγόρων, κοινωνικών λειτουργών και επαγγελματιών ψυχικής υγείας.
Υπηρεσίες ψυχικής υγείας	Ενίσχυση προσβάσιμων δημόσιων υπηρεσιών για παιδιά και γονείς και ανάπτυξη επιστημονικά εποπτευόμενων παρεμβάσεων.

Παιδί με 2 Γονείς Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρεία

A Child Needs 2 Parents AMKE

www.achildneeds2parents.gr

ΑΦΜ : 997038180

ΔΟΥ : Νίκαιας

ΓΕΜΗ : 163404007000

Πεδίο παρέμβασης	Προτεινόμενη κατεύθυνση
Πρόληψη συγκρούσεων	Γονεϊκή ενημέρωση, σχέδια συνεργατικής γονεϊκότητας και διαμεσολάβηση όπου είναι ασφαλής και κατάλληλη.
Επίσημη ενημέρωση	Θεσμικά έγκυρος οδηγός για χωρισμένους γονείς, δικαιώματα, υποχρεώσεις και διαθέσιμες υπηρεσίες.
Συλλογή δεδομένων	Συστηματική καταγραφή χρόνων εκδίκασης, μορφών γονικής μέριμνας και αποτελεσματικής εφαρμογής αποφάσεων.

Γ.5 Κρίσιμη επιστημονική και θεσμική διάκριση

Οι δημόσιες πολιτικές και οι δικαστικές παρεμβάσεις πρέπει να διακρίνουν με ασφάλη, εξατομικευμένη και διεπιστημονική αξιολόγηση μεταξύ αδικαιολόγητης διατάραξης ή διακοπής της σχέσης του παιδιού με γονέα και περιπτώσεων στις οποίες ο περιορισμός της επαφής συνδέεται με πραγματικό κίνδυνο βίας, κακοποίησης, παραμέλησης ή άλλης σοβαρής επιβάρυνσης του παιδιού.

Οι απόψεις μεμονωμένων συμμετεχόντων δεν υιοθετούνται αυτομάτως ως θέσεις της ΑΜΚΕ ή ως ολοκληρωμένες προτάσεις δημόσιας πολιτικής. Κάθε μέτρο απαιτεί αυτοτελή αξιολόγηση της συνταγματικότητας, της αναλογικότητας, της επιστημονικής βάσης και της συμβατότητάς του με το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού.

Γ.6 Μεθοδολογικοί περιορισμοί

Περιορισμός	Συνέπεια για την ερμηνεία
Μικρό, μη αντιπροσωπευτικό δείγμα	Δεν επιτρέπεται στατιστική γενίκευση στον συνολικό πληθυσμό των χωρισμένων γονέων.
Σκοπιμότητα και αυτοεπιλογή	Είναι πιθανή η συχνότερη συμμετοχή ατόμων με έντονο ενδιαφέρον, προσωπική εμπλοκή ή ισχυρές απόψεις.
Αυτοπροσδιορισμός αποξένωσης	Δεν πραγματοποιήθηκε ανεξάρτητη κλινική ή διεπιστημονική αξιολόγηση των οικογενειών.
Απουσία άλλων οπτικών	Δεν περιλαμβάνονται άμεσα οι απόψεις των παιδιών, του άλλου γονέα και των εμπλεκόμενων επαγγελματιών.
Διαφορετική δικαστική εμπειρία	Μέρος των διαφορών μεταξύ των ομάδων μπορεί να συνδέεται με την ύπαρξη ή απουσία δικαστικής εμπλοκής.
Γεωγραφική, μορφωτική και έμφυλη συγκέντρωση	Περιορίζεται η μεταφορά των ευρημάτων σε διαφορετικά κοινωνικά και γεωγραφικά περιβάλλοντα.
Υποκειμενική και αναδρομική καταγραφή	Οι αφηγήσεις μπορεί να επηρεάζονται από τη μνήμη, τη μεταγενέστερη ερμηνεία και την προσωπική εμπλοκή.

Παιδί με 2 Γονείς Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρεία

A Child Needs 2 Parents AMKE

www.achildneeds2parents.gr

ΑΦΜ : 997038180

ΔΟΥ : Νίκαιας

ΓΕΜΗ : 163404007000

Περιορισμός	Συνέπεια για την ερμηνεία
Περιορισμοί ανάλυσης	Δεν χρησιμοποιήθηκε δεύτερος ανεξάρτητος κωδικοποιητής και δεν υπήρξε μακροχρόνια παρακολούθηση.

Γ.7 Αξία για τη δημόσια πολιτική

- Καταγράφει πρωτογενείς αφηγήσεις χωρισμένων γονέων στην Ελλάδα μετά τον Ν.4800/2021.
- Συνδέει την ψυχολογική εμπειρία με τη δικαστική, διοικητική και υποστηρικτική διάσταση. Αναδεικνύει τη σημασία του χρόνου, της αποτελεσματικής εφαρμογής των αποφάσεων και της πρόσβασης σε κατάλληλες υπηρεσίες.
- Προσδιορίζει πεδία για ευρύτερη, αντιπροσωπευτικότερη και πολυμεθοδική έρευνα.
- Υποστηρίζει την ανάγκη επίσημης, αντικειμενικής και συστηματικής αξιολόγησης της εφαρμογής του Ν.4800/2021.
- Η έρευνα αξιοποιείται ως ποιοτική καταγραφή και ως πηγή θεσμικών ερωτημάτων. Δεν αποτελεί στατιστική απόδειξη της έκτασης, της συχνότητας ή των αιτίων της γονικής αποξένωσης στην Ελλάδα.